

кет 4, 24

Ўзбекистон - 2010 йили
I-хў

Оила ва

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жамият

1 (947) сон

7 — 13 январь 2010 йил

Web-site: oilavajamiat.uz

ЧУСТДА БИР СУЛОЛА БОР

2

4

«УЙДАН ТЕАТРГА, ТЕАТРДАН ОИЛАГА ШОШАМИЗ»

ОТДА ЮРИШНИНГ ФОЙДАСИ

6

12

ЖОНКУЯР ХОДИМАМИ, МАККОРА «МАЪШУҚА»?

Дўппи кийдим, ипаклари тиллодан

КЕЧА:

→ Янги — 2010 йил бошланиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов номига хорижий давлатлар ва ҳукуматлар раҳбарлари, халқаро ташкилотлар, компаниялар бошликлари ўзларининг самимий табрикларини йўллашмоқда.

→ «Жаҳон» ахборот агентлигининг хабар беришича, 2009 йилнинг 27 декабрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига бўлиб ўтган сайловлар дунё оммавий ахборот воситаларининг энг асосий мавзуларидан бирига айланди. Хусусан, Россиянинг «ИТАР-ТАСС», «Новости», Хитойнинг «Синьхуа» ахборот агентликлари, Хитойда чоп этиладиган нуфузли «Жэньминь Жибао» газетаси ва бошқа кўплаб хорижий нашрларда бу ҳақда батафсил сўз юритилган.

БУГУН:

→ Суюкли болажонларимиз ўзларининг қишки таътил онларини кўнглили ўтказишлари учун пойтахтимиздаги Мустақиллик майдо-нида байрам тадбирлари давом этмоқда. Ана шундай тантаналар Тошкентнинг бошқа диққатга сазовор жойларида, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда вилоятлар марказларида ҳам бўлиб ўтмоқда.

ЭРТАГА:

→ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига сайлов бўйича 39 та сайлов округида номзодларнинг бирортаси ҳам сайланиш учун зарур овозни тўплай олмади. Шу муносабат билан Марказий сайлов комиссияси қарорига биноан 2010 йилнинг 10 январида мазкур округларда такрорий овоз бериш жараёни ўтказилади.

→ 14 январь — Ватан ҳимоячилари кун байрамига мамлакатимиз миқёсида қизгин тайёргарлик давом этаётир.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Жаҳон чемпионлигига даъвогар ўқувчи	2
103 ёшли Лаълихон бувининг бойлиги	3
Камтарликдан «либос» кийган аёл	5
Рахит бедаво дардми?	6
Дафтарида уялаётган болалар	7
Теледастурлар	8-10

«Оч қорним, тинч қулоғим» деймизу...	11
Эркаклар нега кам яшайди?	12
«Йўлбарс йили» ваъдалари	13
Гугуртни ким кашф этган?	14
«Севаман» демокдан чўчиманг!	15
Қор хат ёзиш урфдан қолди! (?)	15
Чақалоққа «Лимузин» керакмас	16
Куёвидан куйган қайнона арзи	16

ЧУСТДА БИР СУЛОЛА БОР

✓ ХУНАРЛИ ХОР БЎЛМАС

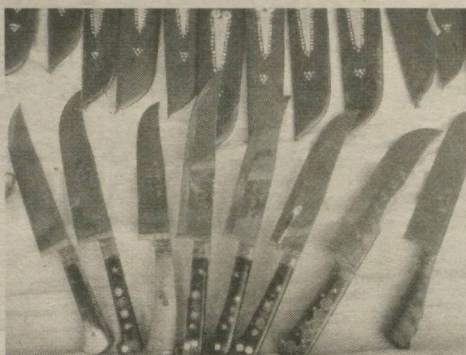
Чустда «Абдурахим пичокчи» номи билан машҳур бўлган Аҳаджон Абдурахимовлар оиласини барча ҳурмат билан тилга олади. Боболари Азимжон ва Абдурахим, отаси Каримжонлар ҳам машҳур пичокчи бўлишган. Эндиликда улар ота-боболаридан мерос бўлиб келаятган бу хунарни давом эттириш билан

Кодиржон, Орифжон, Одижон, Хайруллолар пичок учун даста тайёрлашарди. Оила бекаси Ўғилжон опа ва келини Хадичахонлар пичок дасталарига турли нақшлардан гул солиб, киши хавасини келтирадиган даражасига етказарди.

Биз билган пичоклар тайёр ҳолга келиб, харидор қўлига тек-

ёрма, бодомча, чамандаста, чумчук ва этик сопли пичоклар ясаб, Чуст хунаремандчилиги мактаби анъаналарининг машҳур бўлишига ҳисса қўшиб келаяптилар. Аҳаджон ака ушбу касби орқасидан эл орасида иззат-хурматга сазовор бўлаётир. Республика хунаремандлари ўртасида ўтказилган кўрик-танловларда ўз маҳсулотлари билан иштирок этиб, совринли ўринларни эгаллаб келмоқда.

Пичокчиларнинг ишлари орасида тигсиз қилич, ханжарлар ва уларнинг ғилофлари киши эътибо-

бирга, уни эъзозлаб келишмоқда.

Туман ҳокимлигининг маънавият ва маърифат бўлими бош мутахассиси Саидхон Насимхонова бизни Чустнинг Дўзанди маҳалласи Сўфизода кўчасида истикомат қилаётган пичокчи уста Аҳаджон Абдурахимовлар хонадонига бошлади.

Бир қарашда устахона каттагина корхона цехларини эслатади. Бу ерда иш қизгин, оила аъзоларининг барчаси иш билан банд. Оила сардори Аҳаджон ака темир парчаларини оловда қиздириб, уни пичок шаклига келтирса, фарзандлари

кунча бир неча жараёнда амалга оширилаётган машаққатли меҳнат ётади. Хуллас, темир парчаларидан пичок ясаш учун хонадоннинг барча аъзолари иштирок этар экан.

Аҳаджон Абдурахимов хонадонидagi бир пичок диққатимизни тортди.

— Фил суягидан ясалган дандон сопли пичок энг қадимий ҳисобланиб, ота-боболаримиздан эсдалик сифатида сақланиб келинмоқда, — дейди Аҳаджон ака.

Пичокчилар ҳозирги кунда

рини тортмай қўймайди. Илон пўстидан тайёрланган ғилофлар шунчалик бежирим ва дид билан ясалганки, гўё ажойиб санъат асарини эслатади. Чуст усталари қўлида сайкал топан пичоклар нафақат Наманганда, балки юрти-мизнинг барча ҳудудларида маълум ва машҳурлигининг ўзи бу хунаремандларнинг ишига берилган юксак баҳодир.

Шавкат СУЛТОНОВ,

«Оила ва жамият» мухбири.
Наманган вилояти.

РЎЗИМБОЙ ҲАРБИЙ БЎЛМОҚЧИ

✓ БАРКАМОЛ АВЛОД

аммо бокс бўйича жаҳон чемпионлигига

эришишни ҳам ният қилган

Мен бу болани 9-10 ёшидан бери биламан. Таътил бошланди дегунча ён қўшимизнинг уйда пайдо бўларди. Анча тўполончилигига қарамасдан, гайратли, шижоатли бола. Бугун у Қорақалпоғистон Республикасидаги Тўртқул шаҳрининг умидли спортчиларидан ҳисобланади. Умидли деярликнинг сабаби, у бокс тўғрисидаги фаол аъзоси, туман ҳамда республика миқёсида ўтказиладиган барча мусобақаларга қатнашчиси.

Биз сўз юритаётган ёш спортчи Тўртқул туман ХТБга қарашли 60-сон ихтисослаштирилган мактаб ўқувчиси Рўзимбой Саъдуллаевдир. У қўлида Тахиятош шаҳрида бокс бўйича ўсмирлар орасида ўтказилган республика спорт мусобақасида Қорақалпоғистон Республикаси босқичида фахрли 1 ўринни эгаллаб қайтди.

— Бу шогирдимдан умидимиз катта, — дейди биз

билан суҳбатда бокс тўғрисида бош мураббийи Рустам Дўсимов. — У бошқалардан тиришқоқлиги, ўзига нисбатан ўта талабчанлиги билан ажралиб туради. Булар эса спортчи учун энг керакли фазилатлардир.

Дарҳақиқат, болалигидан тиниб-тинчимас Рўзимбойда ҳар бир нарсасига қизиқувчанлиги боис, бугунги кунда у нафақат спорт борасида, балки ўзи таҳсил олаётган мактабда ҳам тенгдошлари ва устозлари ишончини қозониб келмоқда.

Ундан келгусидаги орзулари ҳақида сўраганимизда: «Спорт — менинг жону дилим. Келажақда ҳарбий бўлмоқчиман. Лекин бокс бўйича жаҳон чемпиони бўлиш ниятим ҳам йўқ эмас», — деб жавоб берди.

Соҳиба МУЛЛАЕВА,
Қорақалпоғистон Республикаси

«АТИРГУЛ» ТАНЛОВИГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси журналист хотин-қизларнинг касбий маҳоратини ошириш, интеллектуал савиясини юксалтириш ва мамлакат ижтимоий ҳаётидаги фаоллигини ошириш мақсадида 8 март — Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган анъанавий «Атиргул» кўрик-танловини ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Танловга 2009 йилнинг 1 мартдан 2010 йилнинг 15 февралигача босма оммавий ахборот воситаларида эълон қилинган, телевидение ва радио орқали эфирга узатишган ҳамда интернет нашрларида берилган материаллар 2010 йилнинг 20 февралигача қабул қилинади.

Танлов ғолибларига диплом ва қимматбаҳо совғалар 8 март — Халқаро хотин-қизлар байрами арафасида топширилади.

Танловга тақдим этилаётган ижодий ишларга муаллиф ва унинг профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот, паспорт нусхаси, манзили ва боғланиш телефонлари илова қилиниши керак.

Материаллар «Атиргул» танловига деб кўрсатилган ҳолда қўлидаги манзилга юборилиши лозим:

100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси,
30-уй, 3-қават, 35-37 хоналар.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИ ИЖОДИЙ УЮШМАСИ
Телефон: 244-64-61, 244-37-87. Факс: 244-69-65.

Чет элларда ишлаш истагида бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари диққатига!

Чет элларда қонуний асосда меҳнат қилишнинг тартиблари тўғрисида маълумотлар олиш, турли шубҳали жисмоний ёки юридик шахслар томонидан ҳорижда ишга жойлаштириш бора-сидаги билдирилаётган тақлифларга аниқлик киритиш, шунингдек, одам савдосига йўл қўймаслик мақсадида республикамиз фуқароларидан Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлигида ташкил этилган қуйидаги «Ишонч телефонлари»га мурожаат қилишларини сўраймиз:

Ишонч телефонлари:
8(371)232-27-88; 8(371)252-13-61

Оила ва жамият

ПОЧТАСИДАН

“ҚАЛБ МЕҲРИ” ИШ БОШЛАДИ

Буни ҳаёт дейдилар. Ҳар биримиз кун ора турли хил қўтилган, қўтилмаган воқеа-ҳодисаларга гувоҳ бўламиз Ўзи ўзимиз билмаган ҳолда иштирокчи ҳам айланиб қоламиз. Шундай пайтда қаерга, кимга мурожаат этишни, кўмак олишни билмаймиз.

Яқинда Навоий вилояти хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан Навоий шаҳрида иш бошлаган “Қалб меҳри” ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ва ўқув-ишлаб чиқариш маркази айнан юқорида қайд этилган ҳолатларга дуч келган, ижтимоий, руҳий кўмакка муҳтож хотин-қизларни баҳоли қудрат қўлаб-қувватлаш мақсадини кўзлаган. Ушбу марказнинг фаолият доираси ҳам кенг. Аёлларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларнинг жамиятдаги фаоллигини ошириш билан бирга турли хил хунарларни ҳам эгаллашига кўмаклашади.

Сартарошлик, каштачилик, компьютер саводхонлиги, пазандалик сирларини ўргатувчи курсларга тингловчилар қабул қилина бошлади.

Ўролой ТУРДИЕВА,
журналист,
Навоий вилояти.

ҒОЛИБАЛАР ШАРАФЛАНДИ

Андижон вилоят хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан Янги йил арафасида фидойи меҳнатлари билан танилган турли соҳа вакиллари бир жойга йиғиб, қўллаш аллақачон анъанасига айланб қолди. Бу галги даврга ҳам ўтган йиллар ичида вилоят шарафини муносиб ҳимоя қилган хотин-қизлар тақлиф этилди.

Ушбу ажойиб кечада 2009 йилда 127 нафар дилбар аёллар турли соҳалар бўйича республика миқёсида ўтказилган “Тумарис” фестивали, “Оналар қўйлағанда”, “Йил аёли” сингари бир неча кўрик-танловларда фахрли ўринларни эгаллашгани алоҳида эътироф этилди.

Байрам тадбирида Андижон вилоят ҳокими ўринбосари, вилоят хотин-қизлар кўмитаси раиси Нигорахон Якубова, Ўзбекистон Қаҳрамони Сиевратхон Абдуллаева, шоира Турсуноӣ Содиқова ва бошқалар ғолибалар шарафига ўзларининг самимий дил изҳорларини айтишди.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
“Оила ва жамият” мухбири.
Андижон вилояти.

ЯНГИ НАШР

“СПОРТ ЯНГИЛИКЛАРИ”НИ ЎҚИДИНГИЗМИ?

Албатта, бугунги ўқувчи эътиборини қозониш, “газета бозори”да ўз ўрнини топиш осон эмас. Негаки, мамлакат миқёсида мингдан ортиқ газета-журналлар чоп этилаётган бир пайтда “СПОРТ янгиликлари” деб номланган янги нашр қай даражада ўз олдида қўйган катта мақсадларни удралай олади, у ёғини ҳали вақт кўрсатади.

Лекин бу газетанинг илк сонидеяк ёритилган мавзуларни қузатган синчков ўқувчи бошқа спорт нашрларидан фаркли жиҳатларни тез илғаб олиши табиий. Хўш, бу ўзгариш ва янгиликлар нимаси билан ажралиб турибди, деган ҳақли саволга жавоб излайлик:

Авалло бу янги газетанинг шакл-шамойили ўзгача. Мавзулар ранг-баранг. Мақет устида анча жиддий ишланган. Энг муҳими, “форма”-қиёфа тўғри танланган. Суратлар ҳаётини янги шун пайтгача аксарият спорт нашрларининг “огрикли нуқтаси”га айланган қолип ижобий маънода бузилган...

Сезиб турибмиз, кўнглингиздан “нима, ҳеч нуқсон йўқ эканми? Шундай иқтидорли ижодкорлар шун пайтгача қаерда юрган экан?” деган саволлар ўтаётгандир. Тўғри, камчиликлар ҳам бор. Мавзуларга ёндошишда бир ёқламалик сезилади, таҳлилий материаллар кам, таржималарда сунъийлик учрайди. Бу табиий ҳол.

Лекин, шошилмайлик, баҳолаш қочмайди. Фақат номига эмас, балки Ўзбекистон спортининг бугунги ва келажагига ҳолисона хизмат қилишни мақсад қилган ҳамкасбларга ёруғ ният ила “оқ йўл” тилайлик. Ниятимиз, эрта-индин газета дўконларидан “Спорт янгиликлари” борми? — деб сўрайдиганлар кўпайсин!

МУХЛИС

ДАВРАНИ КЕНГРОҚ ОЛИНГ

Бундай даврада кўнгиллар чарогон бўлади, диллар яйрайди. Қадр-донлар билан дийдорлашув лаҳзалари йил бўйи кўнгилгизни чоғ этади. Шундай дориломон кунларга етказганига чин юракдан тахсинлар айтасиз.

✓ **ШУКУХ**

Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитаси томонидан Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик катта театрида "Дўстлар даврасида" деб номланган мавзуда уюштирилган маданий-маърифий тадбир чин маънода байрам кечасига айланиб кетди.

Таъкидлаш жоизки, Юртбошимиз раҳнамолигида миллий урф-одатларимиз, бетақор қадриятларимизни эъзозлаш, айниқса, эртанги кунимиз эгалари бўлмиш баркамол авлодни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган улкан ислохотлар жараёнида хотин-қизларнинг жамиятдаги фаоллигини ошириш, қолаверса, уларга ҳам ижтимоий, ҳам маънавий жиҳатдан ғамхўрлик кўрсатиш, рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, бугунги кунда бирор бир соҳа йўқки, уларни хотин-қизларнинг иштирокисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Оқила уй бекаси, қўли гул хунарманд, зукко олимпиада мураббий, шафқатли шифокор...қўйингки, нафақат оилада, балки жамиятда ҳам хотин-қизлар илғор ва ниҳоятда фаоллик кўрсатишга эришди. Бир донишманд айтгани каби, "Аёлсиз, онасиз оила

— қуёсиз дунёга ўхшайди". Шу боис муҳтарам аёлларни ҳар қанча ардоқласак, улар шаънига дил сўзларимизни айтсак кам.

Ушбу шуқуҳли кечани четдан кузатган киши ташкилотчилар ажойиб бир анъана, хайрли ишга қўл урганишларини англайди. Яъни тадбирга тақлиф этилган меҳмонлар орасида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятларда фидойилик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилаётган турли соҳа вакиллари ҳамда диний маърифат ва маънавий-ахлоқий масалалар бўйича масалаҳатчилар, маҳалла фаоллари, талаба-ёшларнинг борлиги эътиборга лойиқдир.

Яна бир эътиборли жиҳати, ушбу байрам тадбирида кўртимизнинг турли ҳудудларида яшаб, меҳнат қилаётган қўли гул хунарманд хотин-қизлар томонидан тайёрланган халқ амалий санъати намуналари, зардўзлик, каштачилик ва бошқа турли хил маҳсулотлар кўргазмаси ҳам ташкил этилди. Бу эса байрам кечасига ташриф буюрган вазирилик ва идоралар, жамоат ва халқаро ташкилотлар, мамлакатимиздаги чет эл дипломатик корпус вакилларида катта қизиқиш уйғотди.

Муҳташам театрга йиғилганлар учун санъат усталари ва ижрочи ёшлар томонидан махсус бадиий дастур намойиш этилди. "Дўстлар даврасида" деб номланган маданий-маърифий тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Фарида Акбарова иштирок этди.

(Ўз мухбиримиз)

ЛАЪЛИХОН БУВИНИНГ БОЙЛИГИ

✓ **ЮЗ БИЛАН ЮЗЛАШГАНЛАР**

103 ёшни қаршилаган Лаълихон буви Расуловани Балиқчи тумани «Гулистон» қишлоғи аҳли ҳурмат билан тилга оладилар. Турмуш ўртоғи билан тўрт ўғил, олти қизни камолга етказиб, ўттиз йил ипак қўриб боқиб, пиллакор деган номни улуглаб яшаган онахон бугун фарзандлари, эл-юрти олдида иззату иқромда яшамокда.

Турмуш ўртоғи эрта оламдан ўтиб, фарзандларига ҳам ота, ҳам она бўлган, рўзгор юкини нозик елкасида кўтариб, уларни уйлаб-жойлаган бувининг соҳидаги оқлар, юзидаги ажинлари унинг нуроний, кўп қувонч ва машаққатлар ғувоҳи бўлганидан дарак беради.

— Турмуш ўртоғимнинг оламдан ўтганига олти йил бўлди. Аммо шу йиллар ораллигидаги тортган машаққатларим фарзандларимнинг бўйини соғ-саломатлигини қўриб юрганим учун ҳам сезилмасди. Лекин кексаягимда тўрт нафар фарзандимдан айрилиш мени адоий тамом қилди.

Ҳар доим ёнида суянчиқ бўлган Муродхоннинг тўрт боласи, уч невараси кўз ўнгига бўлса-да, ўғлининг хотираси мону янада чўктириб қўйди. Лекин шунга қарамай Яратганнинг берган умри олдида ҳамиша шукрона қилади. Чунки қариллик ҳам улуг бир неъмат. Бунинг устига қолган фарзандлари, неvara, чеваралари эъзозиде бўлиш кўнглини тоғ қилиб туради. Ахир юз нафар неvara, юздан ортиқ чевара, 29 нафар эvara... булар — момонинг ҳеч нарсасига алишиб бўлмайдиган давлати, бойлиги эмасми?

— Болаларимдан уч нарсасига амал қилишларини сўрайман, — дейди онахон ўзини анча дадил тутиб. — Бу — **ҳалол меҳнат, ўзгалар ҳақида хиёнат қилмаслик, сабр-қаноат**. Шу нарсасига сизларни эл олдида юзингизни ёруғ, ишларингизни барокотли қилади.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Андижон вилояти

ХАЙР-БАРАКА КАЛИТИ

✓ **ИСТИҚЛОЛ ИМКОНИЯТЛАРИ**

Ҳазорасп — Хоразм воҳасининг иқтисодий салоҳияти тобора юксалиб бораётган туманларидан бири. Таъкидлаш жоизки, мустақиллик йилларида мамлакатимизнинг барча гўшаларида бўлгани каби бу туманда ҳам кенг қўламдаги ишлар амалга оширилиб, ҳаётга изчил таътиб этилмоқда. Бу эса ўз навбатида, аҳолининг яшаш шароитини яхшилашга ҳамда мулкдорлар сафининг кенгайишига мустаҳкам замин яратаяпти.

— Якунланган 2009 йилда туманимизнинг энг чекка қишлоқларида ҳам улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилди, — дейди биз билан суҳбатда туман ҳокими ўринбосари Мамасоли Машарипов. — Хусусан, Пичоқчи, Овшар, Карвак қишлоқларида намунавий лойиҳалар бўйича маҳалла гузари қурилиши йўлга қўйилди. Шунингдек, Саноят қишлоғининг Саноят ва Богдор маҳаллаларига сув қувири ўтказилиб, икки юзга яқин хонадон тоза ичимлик суви билан таъминланди. Бундан ташқари, республика инвестицияси Дастури асосида тумандаги умумтаълим мактабларининг тўрттасида капитал реконструкция, ўтчасида капитал, тўрттасида жорий таъмирлаш ишлари бажарилди. Булар — айрим мисоллар, ҳолос. Айтиш жоизки, ўтган йилда бошланган бундай хайрли ишлар 2010 — «Баркамол авлод йили»да ҳам изчил давом этади. Шунини алоҳида таъкидлаш керакки, бу жараёнда саҳо-

ватпеша тадбиркорларимизнинг ҳам улуши катта бўлмоқда. Бугун туманимизда ўнлаб кичик корхона ҳамда тадбиркорлик субъектлари самарали фаолият кўрсатапти.

Дарҳақиқат, юқоридаги гапларда жон бор. Боиси, туман тадбиркорларининг хориж сармояларини ҳамда банк кредитларини жалб қилган ҳолда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши ўз самарасини бермоқда. Бу эса ўз навбатида туман инфратузилмасини яхшилашга, энг асосийси, аҳолининг иш билан бандлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этапти. Жумладан, туманининг Маҳамон қишлоғида истиқомат қилувчи Ибодулла Матчонов эластик резина ишлаб чиқаришни йўлга қўйгач, 12 нафар киши доимий иш билан таъминланди.

— Фаолиятимизни 2007 йилда бошлаганимиз, — дейди у. — Айни пайтда маҳсулот ишлаб чиқариш йилига 20 тоннани ташкил этмоқда. Келгусида ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш баробарида турли резина буюмларни ҳам ишлаб чиқармоқчимиз. Бунинг учун хитойлик ишбилармонлар билан шартнома имзолаганимиз. Бу режаларимиз тўлиқ амалга ошса, келажакда яна қўшимча 50 янги иш ўрини яратилади.

Ҳазорасп туманидаги «Отабек Анахон» масъулияти чекланган жамияти жамоаси ҳам ўз фаолиятини йил сайин кенгайиб бораётган корхоналардан бири саналади. Аҳолига маиший хизмат турларини тақдим этаётган маъмур жа-

мият яқинда қолбаса маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бунинг натижасида эса яна 10 нафар ҳазораспликлар иш билан таъминланди.

— Энг муҳими, аҳолига сифатли хизмат кўрсатишга алоҳида эътибор қаратаёلمиз, — дейди жамият раҳбари муовини Элдор Султонов. — Зеро, сифат ҳар қандай соҳа ривожига муҳим ўрин тутди. Харақатларимиз зое кетмаяпти. Қатор саъй-ҳаракатларимиз самараси ўларок, миқозларимизнинг сони кун сайин ортиб, тушум ҳам шунга яраша кўпайиб бормоқда.

Пичоқчи қишлоғидаги Ғофуржон Исмоиловни қишлоқдошлари қўли очик, саховатли инсон сифатида билишди ва қадрлашди. «Ғофур-Рухия» фермер хўжалиғи раҳбари бўлган Ғофуржон ака барча эзгу ишларга бош-қош. Жумладан, бир неча йилдан буён кам таъминланган оилалар фарзандларининг суннат тўйларини ўтказиб бермоқда. Бундан ташқари, қишлоғидаги нуроний отахонларни ҳар йили қадим Бухоро, Самарқанд шаҳарларига зиёратга олиб бориб, дуосини олади.

— Фермер хўжалиғимиз 2005 йилда ташкил қилинган, — дейди у камсуқумлик билан. — Пахта, ғалла режаларини ҳар йили ортиги билан уддалаямиз.

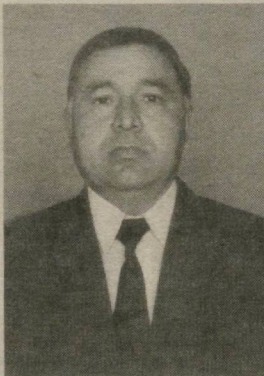
Хўжалиғимизда 30 нафар киши доимий иш билан таъминланган. Айни кезде, чорвачилиқни ривожлантиришга ҳам катта эътибор қаратаёلمиз. Яқинда Украинадан зотдор моллар олиб келиб, уларни кўпайтиришни бошладик.

Биласизми, 82 баҳорни қарши олаётган онам Ўғилхон ая ҳам ҳар доим «Болам, хайр-барака қалити ҳалол меҳнатда. Шунинг ўзи бахт», дея кўп бора насихат қилади. Бугун рўзгоримдаги кутбаракани ҳалол меҳнатнинг самараси деб биламан...

Ҳа, ҳалол меҳнат ҳамиша бахт келтирган. Буни дилдан англаган ҳазораспликлар ўзларининг фидойи меҳнатлари билан мамлакатимиз тараққиётига муносиб ҳиссаларини қўшишмоқда.

Ойгул РАЗЗОҚОВА

— Оилада аёлнинг ҳам, эркекнинг ҳам ўз ўрни, вазифаси бор. Албатта, турли соҳа ё қарашдаги эр-хотинлар муносабатларида бу масъулиятлар тақсими аниқ мураккаб кечиши аён. Тақдири санъат дунёсига боғланганларнинг-чи?

Мақсуд Исмоилов: — Бу жуда мураккаб масала. Айниқса, эр-хотин бир хил соҳада ишлайдиган бўлса, масъулият икки ҳисса ортади. Эркак сифатида, қолаверса, оила бошлиғи сифатида уйда, ишда бир-биримизнинг шаънимиз, обрў-эътиборимизни ўйлайман. Ножўя хатти-ҳаракат ёки нотўғри гапим билан Шоҳидани уялтириб қўймай дейман-да. Ўз навбатида у ҳам худди шундай йўл тутди. Саҳнада, давраларда ўзига ярашмайдиган қилиқ қилмайдиган, ноўрин гапни гапирмайдиган. Ундаги бу ҳолат фақат менга бўлган ҳурмати туфайлигина эмас, балки олган тарбияси, вояга етган муҳити билан ҳам боғлиқ. Шоҳида ўқитувчилар оиласида улғайган, опа-сингиллари жуда тарбияли, бир-бирига меҳр-оқибатли. Мен эса санъаткор оиласида вояга етганман. Дадам раҳматли жуда билимдон, маданиятли, айниқса тарбияни яхши кўрадиган инсон эдилар. У кишининг оғзидан ҳеч қачон ёмон сўз эшитмаганман. «Аҳмоқ» деб айтган танбеҳи биз учун энг катта жазо эди. Аввало, ана шундай ибратли оилаларда олган тарбиямиз, бизни бир-биримизни аяшга, обрў-эътиборимиз, шаънимизни ҳимоя қилишга ўргатди.

Шоҳида Исмоилова: — Аёл ва эркек оиладаги вазифаларни бир хил тушуниши керак. Гоҳида эрталабдан кечгача театрга репетицияга, фильм суратга олиш майдончасига, дубляжга шоша-ман. Оилада бажарилиши лозим бўлган ишни хотинини тушунган, қўллаб-қувватлаган ҳар қандай эркек қилиб кетаверади. Бу борада менинг омадим чоған, Мақсуд ака доимо ёрдам беради. Айниқса, у киши ижодий сафарларга кетганларида, ўринлари жуда билинади, бозор-ўчар ҳам ўзимга қолади. Ишда эса энг яқин ижодий ҳамкорим, биринчи ҳолис танқидчим Мақсуд ака. Агар янги спектаклда рол ўйнайдиган бўлсам, Бади кенгашга топширилгунча улардан бир бор кўришларини илтимос қиламан. Сўнг ижодий фикр алмашамиз. Мақсуд ака салбий қаҳрамонлар образини ўйнашимга қаршилик қилмайди, аммо негадир истамайди. Ўзим ҳам унча хоҳлаб-ишмайман. Балки бу нотўғри ёндашувдир, салбий қаҳрамоннинг ҳам ижобий фазилатлари бўлиши мумкин-ку? Шундай ўйласам ҳам, барибир, у кишининг фикри билан ҳисоблашаман.

— Иккалангиз ҳам ҳар кунни бир манзилга — театрга, ишга шошасиз ва кечқурун — Оилага қайтасиз. Бу ўйгулликнинг бир-бирига ўхшаш жиҳатлари борми?

Мақсуд Исмоилов: — Ўхшаш томони — иккиси ҳам жамоадан ташкил топган. Оилада — фарзандлар, театрга — актёрлар унинг аъзолари. Фақат оиламиздагилар билан доимо биргемиз. Театрдагилар билан эса кўришиб турамиз. Актёрлар бир-бирлари билан маълум бир гоҳни томошбаинга етказиш у-ун бirlашадилар, жиқлашадилар. Битта катта ўхшаш томони, ҳар иккаласи ҳам ЭЗГУЛИҚа, АДАБга ўргатувчи ибрат масканидир.

Шоҳида Исмоилова: — Менинг назаримда, театр ҳам худди оилага ўхшайди. Улуг устозларимиз бизга ота-онамиздай бўлиб қолишган. Яйра Абдуллаева, Рихси Иброҳимова, Тўти Юсуповаларни «онахон» деймиз. Ўзимиздан катта санъаткорларни ака, опа деб мурожаат қила-

Ўзбек Миллий академик театри актёрлари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Шоҳида ва Мақсуд Исмоиловлар билан қилган гурунгимиз инсон ҳаётида оиланинг аҳамияти, унда эркек ва аёлнинг бурчи, вазифалари ва масъулияти ҳақида бўлди.

«ЎЙДАН ТЕАТРГА, ТЕАТРДАН ОИЛАГА ШОШАМИЗ»

миз. Оиладаги аҳиллик театрда ҳам бор. Унинг шаънини, обрў-эътиборини ҳар бир санъаткор ўйлайди, қайғиради. Театрнинг ўз аъналари бор. Улар бизга улуг санъаткорларимиздан мерос бўлиб қолган. Ўша аъналарни ҳозир биз давом эттирямиз. Эндиликда театрга ёшлар кўп келишяпти. Уларга биз ўргатамиз.

— Фарзандларга ким кўпроқ вақт ажратади, уларга ҳеч китоб ўқиб берганмисизлар?

Мақсуд ака: — Биласизми, мен жуда талабчанман. Уч нафар қизимиз, тўртта набирамиз бор. Қизларимга ҳаммаша тўғри юриш-туришни, рост гапиришни, меҳнатдан қочмаслиқни ўргатдик. Бир умр камтар яшашга ҳаракат қилдик. Бойликка ёки дабдабали кийинишга интилмадик ёки бировга тақлид қилмадик. Қандай бўлсақ, шундай кўринишга интиламиз.

Қизларимиз китоб ўқиб бериш ёшидан ўтишган. Энди ўзлари фарзандларига ўқиб беришади. Вақт масаласига келсак, уларнинг имкониятларига қараб биз вақт ажратамиз. Чунки икки қизимизни узатганмиз. Опа-сингиллар кўпича имкониятига қараб, бир пайтда, уйга келишади.

Шоҳида опа: — Бизнинг болаларимиз театр саҳнаси ортида катта бўлишган. Уларнинг қулоқларига монологлар, катта-катта классик асарлар эшитиллавериб, ёд бўлиб кетган. Шунинг учунми, қизларимиз китоб ўқишни жуда қадрлашади. Улар ҳали кичкиналигидан китоб ўқиш билан машғул бўлишса, иш билан банд қилмасдик. Қизларимизнинг энг сеvimли машғулотлардан бири бу — мутулаадир. Ҳатто бу хайрли одат набираларимизга ҳам ўтган. Бир кунни тўнғич қизим Феруза, набирам Жасмина (ўша пайт 4 ёшда эди) билан дўконга кирдик. Турли хил ўйинчоқлар, ширинликлар тўлиб ётган дўконни томоша қилаётган Жасмина ниманидир орқасига яшириб олди. Аввалига шоколад бўлса керак, деб ўйладим. «Нима у кел кўрайчи» десам, секингина «Бу китоб, шуни олиб беринг, ойи-жон», деди. Мен унга яна бошқаларини ҳам қўшиб олиб бердим. Жасмина ўша китоблардаги ҳамма ҳарфларни ўрганди. Ҳозир ҳам уларни авайлайди.

Эндиликда кенжамиз Моҳинурга ўқишида ёрдамлашамиз. У Тошкент давлат шарқшунослик институти қошидаги академик лицейда ўқийди.

— Фарзандлар улғайгач, ота-оналик масъулияти камайдими?

Мақсуд Исмоилов: — Йўқ, масъу-

лият камаймас экан. Қизларни узатгандан кейин ҳам «тинч ўтиришибдимикан, бир-бирини яхши тушунишяптимикиан?» деб улар ҳақида ўйлайверар экансиз. Қолаверса, энди ўзимизнинг шаънимиз олдиға қизимизники, қуда-андаларимизга бўлган ҳурмат-эътибор ҳам қўшилган. Тўғри, қудаларимиз бизнинг кимлигимизни билишади. Шундай бўлса ҳам, ўзимизни икки қарра назорат қиламиз. Қизларимиз биз билан гурурланиб юрсин, деймиз. Биз учун энг яхши жой — уйимиз, фарзандлар билан бирга ўтириш, дийдорлашиш, турли мавзуларда суҳбатлашиш. Набираларим келишса, уларни катта хонага олиб кириб, мириқиб ўйнайман. Шоҳида қизларнинг ўйинчоқларини битта қолға йиғиб қўйган. Улар ўша қолдаги ўйинчоқларни тўкиб олиб ўйнашади. Кейин Шоҳида эса сочи ўсган набираларини сартарошга олиб боради. Хуллас, қизларим билан йўл-йўлақай гаплашамиз. Биз учун уларнинг тинчлиги муҳим.

Шоҳида Исмоилова: — Ота-оналик масъулиятининг олдиға буви-боболик масъулияти ҳам қўшилди. Энди набираларимизга кўпроқ вақт ажратишга ҳара-

уйига йўлим тушганида, билдирмасдан жавонларига кўз югуртирмаман. Кийимларнинг тахлаганини кўриб, ичимда «ўзимга тортибди» деб қўяман. Мақсуд ака тартибни ёқтиргани боис, уйда ҳамма нарсга жой-жойида бўлишига ҳаракат қиламан. Қизларим ҳам ана шундай саранжомлики биздан олишибди.

— Ўтган йил сизларнинг ҳаётингизда қандай из қолдирди?

Мақсуд Исмоилов: — Ўтаётган ҳар бир йил инсон ҳаётинда ниманидир олади ёки ниманидир тортиқ этади. Ўтган йилги энг яқин жигарларимдан бири, катта опамдан айрилдим. Нима ҳам дердим, бу Аллоҳнинг иояти. Ижодий фаолиятига келсак, жуда унумли бўлди. Бир неча спектаклларда ўйнадим, фильмларда суратга тушдим, дубляжларда иштирок этдим. Президентимиз Фармонига биноан истиқлолимизнинг 18 йиллиғи байрами арафасида «Меҳнат шўхрати» ордени билан тақдирландим. Энг катта муқофот эса уни Юртбошимизнинг ўз қўлларидан олиш бўлди. Ўша ерда менга сўз беришганида ва Президентимиз «Келажақда қандай ролларни ўйнашни хоҳлардингиз?» деб сўраганларида тўлқинланиб кетдим. Айниқса, мендан кейин Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист унвонини олган Сардор Раҳимжонга сўз берилганида, Президентимиз ўзбекона самимийлик билан «Мақсуджон айтганидай» дея мурожаат қилганларида бўғзимга бир нарсга келди. Мен қаршимда ўзимга отамдай яқин бир инсонни кўргандай бўлдим. Ҳаёлимдан эса «шунча меҳнатларимиз беҳиз эмас экан» деган ўй ўтди.

Шоҳида Исмоилова: — Шу кунни Мақсуд ака билан хаяжонланиб, орзиқиб кутдиғи, аммо афсуски, ўзим қўролмадим. Спектаклда эдим. Барибир оиламиз билан жуда қувондик. Қолаверса, ўтган йил мен учун ҳам ижодий ютуқларга бой бўлди. Бир неча спектаклларда, фильмларда рол ўйнадим. Республика бўйлаб ижодий сафарларда бўлдим. Турли соҳанинг вакиллари билан яқиндан суҳбатлашдим. Ҳамма жойда бизни илқилиқ, муҳаббат билан қутиб олишди. Халқимиз санъаткорларни қанчалар яхши кўришларини қалбдан ҳис этдим.

— Янги йилдаги режаларингиз...

Мақсуд Исмоилов: — Санъаткор ўзи учун режа тузиши қийин. Ҳозир театрга режиссёр Турғун Азизов томонида саҳналаштирилётган «Рустам» спектаклида, драматург Эркин Хушвақтов асари асосида режиссёр Марат Азимов томонидан саҳнага қўйилган «Қундош» спектаклида рол ўйнайман.

Шоҳида Исмоилова: — «Тавба», «Фарёд» сингари жиддийроқ фильмлар кўп бўлса. Ҳозир Аюб Шаҳобиддинов, Ёлқун Тўйчиев, Жаҳонгир Қосимовдай истеъдодли режиссёрлар етишиб чиқаяпти. Театрдаги фаолиятимдан ташқари, бир неча фильмлар дубляжларида иштирок этаман. Хуллас, ўзим яхши кўрган машғулотлар билан бандман. Бундан хурсандман. Бўш қолиш актёр учун яхши эмас.

— Тилакларингиз...

Мақсуд Исмоилов: — Ўзимга, фарзандларимга тилаган энг самимий ниятларим барча юртдошларимизга ҳам тилайман. Кириб келган йил ҳаммамизга кутлуг бўлсин. «Оила ва жамият» мушаррийлари фақат газета ўқийвермасдан, театр томошаларига ҳам бориб туришсин.

Шоҳида Исмоилова: — Барчага соғлиқ саломатлик, янги йилда яхшиликлар тилайман. Газетада акс этадиган мавзулар экранларга ҳам кўнса, янада яхши бўлади.

«Оила ва жамият» муҳбири
Назира ҚУРБОН суҳбатлашди.

Маъмура ИБРАГИМОВА:

ШУНДАЙ ЯШАР ОДАТДА ОДАМ

КҮНГИЛ БУТУНЛИГИ ВАТАН БИЛАНДИР

Хеч эътибор берганмисиз, одатда барча ўрта мактаблар ёки бошқа ўқув муассасаларида раҳбарларнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари лавозимида анчагина қаттиққўл, тартиб-интизом масаласини маҳкам ушлайдиган «темир хоним»ларни кўрамиз. Аммо қаршимизда мулоимгина жилмайиб турган, Маъмура Ибрагимова билан суҳбатлашгач, Тошкент шаҳридаги 243- мактабнинг директор ўринбосари бўлмиш бу аёлнинг ибратли ишлари, айнан қай жиҳати билан бошқаларга намуна эканлигини тушундик.

— Сизнинг асосий вазифангиз ўқувчиларнинг тарбияси билан боғлиқ экан. Айтинг-чи, оилавий тарбия усулларингиз ҳам борми?

— Оиладаги тарбия усуллари ўйлаб топилган ёки бирор бир мақсадни кўзлаган ҳолда амалга ошириладиган жараён эмас. Ҳамма нарса табиий тарзда, қонқонимизга сингиб кетган одатларга асосан юзага келмоғи керак. Сабаби, ўзим катта оилада ўсганман. Саккиз нафар фарзанд эдик. Аммо шунга қарамай, аввалдан охири қўлимиздан китоб тушмасди. Шунинг учун деярли ҳаммамиз олий маълумотли бўлдик. Тақдир тақозоси туфайли учинчи курсда ўқиб юрган пайтларим мен ўқиётган олий даргоҳнинг шарқшунослик факультетида ҳинд-урду тили мутахассислиги бўйича таҳсил олаётган Ансориддин Ибрагимовга турмушга чиқдим. Шундай экан, бизнинг битта уму-

мий жиҳатимиз ҳар иккаламиз ҳам яхши ўқишимиз, турмуш иқир-чиқирлари деб илм олишдан узоқлашиб кетмаслигимиз керак эди. Илмдан, изланиш ва ишдан узилмаган ҳолда кетма-кет уч фарзандли бўлдик. Ўғлим Хирожиддин шарқшунос, ҳозирда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниясида таржимон. Қизларим Мухлисаҳон ва Мунисаҳонлар ҳам шарқшунос. Фарзандларимизга ҳеч қачон ортиқча ваъз-насихат қилганимизни эслолмайман. Биз болаларни мустақил ҳаракат қилишга ўргатганмиз. Аммо бу мустақиллик, эркинлик, ортиқча эркалатиш, айтганини бажо келтиришдан иборат бўлмаган, албатта. Шунчаки мен ҳам, турмуш ўртоғим ҳам мудом ўқиш билан банд эдик. Айримларга ўхшаб бойлик ва даб-даба ичида яшамасак-да, мактанса арзигулик кутубхона, дарсхонамиз ҳаммамизнинг энг сеvimли жойимиз эди. Биз болаларни тергамасдик. **Боиси, камтарлик шу даражада қонимизга сингиб кетганки, боланинг устидан ҳукмронлик қилишга интилишнинг ўзи ҳам манманлиқнинг нишонаси деб ҳисоблардик.** Ҳам ота, ҳам онанинг бир-бири билан секин овозда гаплашишини, мулоим муомаласини кўриб улғайган болалар бундан ёмон ўрнак олиши мумкин? Шунинг учун ҳам ишонч билан айта оламнки, айнан КАМТАРЛИК биринчи ўринда тургани учун ҳам болаларимизни бирор марта ҳам жазолаш даражасига бормаганмиз. Уларнинг хатоларини тўғрилашга, ўзини ўзи англашга ўргатганмиз. Ҳар доим ҳар қандай шароитда исмла-

рини тўлиқ айтиб, сизлаб мурожаат этганмиз. Бор-йўғи шу.

Ва шўқри, адашмаган эканмиз. Мактабга келсак, юқориди айтганимдек, мактаб ҳам менинг уйим. Бу ерда ҳам болаларни, энг аввало камтарликка ўргатаман. Қўпчилик ота-оналар болаларини моддий жиҳатдангина таъминлаб қўйганини ўша болаларга ҳурмат билан мурожаат этишингизда уларнинг кўзлари қандай ёниб кетишиданоқ билинади. Ана шундай пайтларда керак бўлса мактабда болага фақат муаллим эмас, ота-она сифатида ҳам ёндошамиз. Лекин назорат ҳам қиламиз. Чунки менинг фикримча, назорат — уни қил, буни қилма, дейиш эмас, назорат — сизнинг таклифингиз, асло буйруқ эмас. Умуман, мулоим, сабрли бўлишингиз болани шахс сифатида ҳурмат қилишингизни билдиради. Бу эса уни мустақил ҳаракатга ундайди.

— Кўриб турибди, жуда бахтлисиз. Йиғлаган пайтларингиз ҳам бўлганми?

— Биласизми, бир пайтлар Ватанимнинг буюклиги ва улуглигини чинданга қаттиқ туйган, унинг тупроқлари исини, тўгзорлари, ишқомларини ўртаниб соғинган пайтларим ҳам бўлган. Турмуш ўртоғим шарқшунос бўлганлиги учун қизим 4-5 ёшлигида Ҳиндистонда нақ беш йил хизмат сафарида бўлганмиз. У ерда бизга ўхшаган оилалар жуда кўп эди. Болаларимиз учун ҳам мактаб бор эди. Турли миллат вакилларимиз. Ҳиндларнинг ажойиб урф-одатлари, миллий қадриятлари ҳақида ҳужжатли

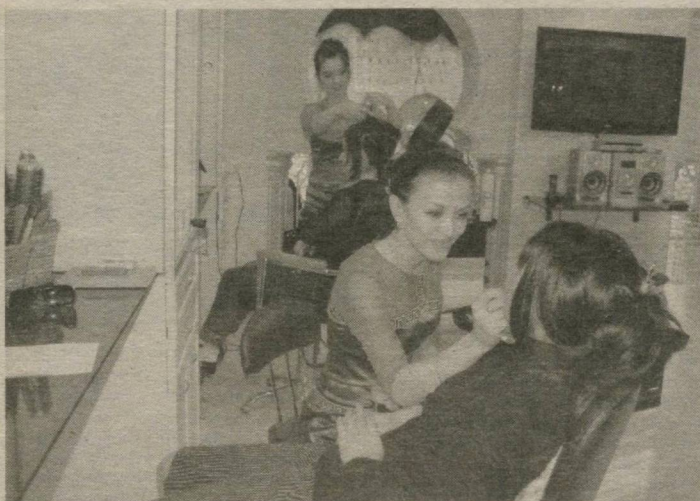
фильм ҳам суратга олганмиз. Аммо қачонки, эгнимга атлас қўйлагимни кийиб чиқсам, ҳар қандай миллат вакили ўзининг ҳайратини яширолмасди. Атлас минг рангда товланиб, Ватанимнинг жиллоларини бошқалар нигоҳига етказганми дейман-да. Ҳиндистон сафаримиз ҳар қанча хотираларга бой бўлмасин, кичкинам ёнимда, турмуш ўртоғим бирга, қавму қариндошлар билан хат ёки телефон орқали боғланиб турсак-да, кечалари юм-юм йиғлаб чиққан пайтларим бўлди. Аслида кўз ёшини — норозилик, ожизлик белгиси деб биламан. Лекин тақдиримдан норози эмасдим. Фақат... биласизми, узокларда менинг катта бир бўлагим қолиб кетгандек ўзимни ярим сазардим. Оилам билан бирга бўлиб ҳам Ватанимни соғинардим. Чунки ОИЛА ВАТАН билан бутундир. Ушанда мен бунга имон келтирган эдим...

Дилфуза ҚҶЗИЕВА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ЗАМОН ТАЛАБЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИГАН

«E S F I R»

ГЎЗАЛЛИК САЛОНИ ҚҶЙИДАГИ ХИЗМАТЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

- * Тўй ва тадбирлар учун ажойиб соч турмақлари
- * Бетакрор макияж
- * Косметология
- * Профессионал соч олдириш
- * Стилист-визажист хизматлари
- * Соч ва киприкларни турли шакллarga келтириш (сочни майдалаб ўриш)
- * Тирноққа оид барча хизматлар (маникюр, педикюр)
- * Танага бадий услубда нақшлар чизиш (турли кўринишда)
- * Миҳозларга айтилмасдан ўзлари истагандай хизмат кўрсатиш.

Манзил: Тошкент ш., Марказ-5, 59-уй, 29-офис
Тел/факс.: (+99871) 235-55-44,
моб: (+99897) 465-00-44

РАХИТНИ ДАВОЛАШ МУМКИН

✓ СОҒЛОМ ОНА — СОҒЛОМ БОЛА

«Болам икки ёшга кирсаям негандир ўзини яхши тутулмаяпти, қийнаиб юради. Жуда озгин, иштаҳаси йўқ».

«Қизим ёшдан ўтса-да, ҳаракати жуда суст. Эслаш қобилияти паст. Ўзим билганимча дори-дармон ичирдим. Лекин ўзгармаяпти...»

Бундай гап-сўзларни кўп эшитамиз. Албатта, баҳоли қудрат маслаҳат берамиз. Малакали шифокорларга учраши лозимлигини ўқирамиз. Афсуски, ҳамма аёллар ҳам бу жиддий муаммага етарлича эътибор беришмайди. Сўнг эса...

Бу ҳақда кенгроқ маълумот олиш мақсадида биз Тошкент шифокорлар малака ошириш институти неонатология кафедраси ассистенти, тиббиёт фанлари номзоди Нодира Турсуновага мурожаат қилдик.

— Рахит касаллиги ҳозирги замон педиатрия фанининг долзарб муаммоларидан бирига айланиб бормоқда, — дейди Нодира Турсунова. — Организмда Д витаминининг етишмаслиги рахитнинг ривожланишига олиб келади. Рахит касаллиги 3 ёшгача бўлинади.

I-Энгил даражаси: безовталиқ, чўчиш, инжиқлик, уйку бузилиши, кўп терлаш, бошнинг энса тарафида соч тўкилиши.

II-ўрта оғир даражаси: суякларнинг қийшайиши, енгил камқонлик, кўп шамоллаш, оёқ-қўл ҳаракатининг сустлиги,

ошқозон-ичак йўллари фаолиятининг бузилиши, иштаҳа йўқлиги, қусиш, ичкетиш ёки ичқотиш.

III-ўрта оғир даражаси: ақлий ва физик ривожланишнинг орқада қолиши, оғир камқонлик, жигар ва талокнинг катталашуши, ичак дисфункцияси.

— Рахит касаллиги қачондан бошланади?

— Болада рахит бўлмаслиги учун она ҳомиладорликнинг 28-32 ҳафтасидан бошлаб Д витаминини гинеколог тавсиясига биноан 500 МЕ миқдориди (1 томчи) қабул қилиб туриши керак. Ой кунига етиб туғилган чақалоқларда рахитнинг олдини олиш муолажалари туғилганнинг 3-ҳафтасидан, муддатдан олдин дунёга келганларда эса 10-кундан бошланиши мумкин. Агар бундай муолажалар ўтказилмаган бўлса, бола бир, бир ярим ойлик бўлганида касаллиқнинг илк белгилари кўзга ташланади ва уч-тўрт ойлигида авжига чиқади.

— Касаллиқнинг олдини олиш учун нималарга эътибор бериш лозим?

— Авваламбор онанинг ўзи тўғри овқатланиши керак. Истеъмолида гўшт, балик, творог, пиллоқ, мева-сабзавотлар ва сут, қатик бўлиши шарт. Шунингдек, экологик муҳит ҳам катта ўрин тутди. Атмосфера қатлами ифлосланган сари қуёш нурининг ерга етиб келиши ҳам камайд. Соат чамаси 10 дан 13 ларгача қуёшдан ультрафиолет нур-

лари таралади. Бу болалар учун жуда фойдалидир.

— Рахитнинг бошқа организмларга ҳам зарари борми?

— Бу касаллик шунчалик хавфлики, у нафақат суяк тўқималарининг бузилишига, балки, ўпканинг нотўғри ривожланишига, ҳаттоки иммунитетнинг пасайишига ҳам олиб келади. Соғлом бола бўйин суягини тикка тутта олиши, 6 ойлигида бемалол ўтириши, бир ёшда юриши керак. Ҳозир ҳузуримизга келатган бола-

вариш талаб этилади.

— Рахит иммунитетнинг пасайишига ҳам олиб келади, дедингиз. Бу иккала касаллиқнинг бир-бирига қандай таъсири бор?

— Агар бола бу касалликка мойил бўлса, унинг организми ҳолсизланиб, иштаҳаси йўқолаверади. Вақт ўтган сари витаминлар етишмовчилиги юзага келади. Бундай ҳолат эса ўз-ўзидан иммунитетнинг пасайишига олиб келади.

— Ёш оналарга маслаҳатингиз.

— Биринчи навбатда кальций танқислигининг олдини олишга алоҳида эътибор беришлари шарт. Фарзандларини йилнинг ҳар қандай фаслида ҳам тегишли кийимда очик ҳавода узоқ вақт бўлиши, сув муолажасига ва бадантарбияга мунтазам ўргатиш уларни жисмоний жиҳатдан бақувват қилади, бола организмининг чиниқтиради ва бу билан бола организми касалликларга мойиллигини камайтиради.

Ёш оналарга яна бир керакли маслаҳатим шуки, ўзларича билиб-билмай, шифокор тавсиясиз, болага дуч келган дори-дармонларни ичиришмасин. Чунки нотўғри қилинган муолажа таъсирида рахит касаллиги кучайиб бораверади. Агар бола бироз безовталанса ёки унда бирор касаллик аломатлари сезилса, албатта болалар шифокорига мурожаат қилишсин.

«Оила ва жамият» мухбири
Барно МИРЗААҲМЕДОВА
суҳбатлашди.

ларимизга аҳамият берсак, 6 ойлигида бошини зўрға ушлаб туради, ўтиришга қийналади. Чунки уларнинг суяклари қийшайиши билан биргаликда, мушаклари мўртлашиб қолган. Ахир, бола ҳам гулга ўхшайди, алоҳида эътибор бериш, пар-

ОТДА ЮРИШНИНГ ФОЙДАСИ

ёхуд Иппотерапия нималигини биласизми?

Иппотерапия — бемор одамни отда юриш имкониятидан фойдаланиш орқали, уни даволаш ва соғлигини тиклаш демакдир. Мақсад, беморнинг руҳий ҳис-ҳаяжонини ривожлантириш, умуртқа поғонаси ва таянч-ҳаракат тизими аъзоларини даволаш, ўзлигини англаш, сиқилишни йўқотиш, атрофдагилар билан ўзаро муносабатини йўлга қўйишдир. Иппотерапия ўтказишнинг амалий шакли — яқка тартибда ёки гуруҳ ҳолида бўлади.

Отда юриш ва сайр қилиш, ички, руҳий касалликлар, шикастланиш асоратлари бўлган беморларни реабилитация қилишнинг синналган воситасидир. Ундан юрак-қон томир, ошқозон-ичак ва бошқа касалликларни даволашда кенг фойдаланиш мумкин.

Бу усул беморга чиниқтирувчи, психологик, эстетик, тарбиявий таъсир кўрсатади. Отда юриш, сайр қилиш таянч-ҳаракат, нафас олиш ва қон айланиш тизимларининг фаолиятини яхшилайди. Энг асосийси, отда юриш машқларини ўтказишда беморлар, шунингдек, ногиронларни ўзи онгли равишда ва қон айланиш тизимларини лозим. Шунчаки (сайр қилиш, парваришлал ҳам яхши самара беради.

Масалан, отда сайр қилдириш орқали бемор боланинг руҳияти фаоллашади: диққати мужассамлашади, кўриш, эшитиш сингари ҳаракат фаолиятларга мувофиқ ривожланади, янги маълумотлар ва кўникмаларни ўзлаштириши, ўрганиш қобилияти ортади.

Бир нечта бўлиб отда ёки от-аравада сайр қилишда (экитера-

пия), юқоридаги омилларга қўшимча равишда гуруҳда бўлиш, гуруҳ қоидаларига бўйсуниш, ўзининг ижтимоий ролини англаш ва хатти-ҳаракатларини билиш тажрибалари қўшилади.

Гуруҳ ҳолидаги иппотерапия ёрдамида завқ-шавқ, соғлом рақобатчилик, гуруҳдаги вазифани бажаришга қўшилганлик, бир вазиятда шериклари қаторида қайғуриш каби сезгилар ривожланади.

Ногирон ўз аравачасида ўтир-

ганда ёки қўлтиктаёқ билан қийналиб юраётганда, у «оддий» болалардан ўзининг фарқини ҳис қилади, аммо у энди отга минганда, одамлардан юқорида туриб, отни бошқарар экан — бу ижтимоий мослашнинг ёрқин бир мисоли ҳисобланади.

Ота-оналар ногирон болаларини отда сайр қилдириш реабилитация усулидан фойдаланиш орқали уларнинг соғайишларига яқиндан ёрдам берадилар. Шу боис ҳам от билан даволаш реабилитация марказлари, ёзги дам олиш масканлари фаолиятида муҳим аҳамият касб этади.

Шокир ҚОСИМОВ
Ногиронларни тиббий-ижтимоий экспертиза ва реабилитация қилиш Республика инспекцияси ходими.

ЛАЗЗАТЛИ ВА ШИФОБАХШ

✓ ТАБИАТ ДОРИХОНА

Нок мевасининг таркибида 15 фоиз қанд, олма кислотаси ва бошқа органик кислоталар, азотли моддалар, 3-5 фоизгача никотин, ферментлар бор. Шу билан бирга меваси таркибига ошловчи моддалар, 20 фоиз каротин, турли адармондорилар, фоли кислотаси, темир, кобальт, калий, марганец ҳам мавжуд.

Абу Али ибн Сино нок би-

лан беморларни даволаган. Қурилган жароҳатларни битиради. Меъдани тозалайди, ташналикни кесади, сафрони тўхтатади. Нок қоқиси ич кетганида ейилса, ични қотиради, йўтал хуружини пасайтиради. Ширасида пешоб ҳайдовчи ҳосият бор. Шираси ва қайнатмаси фақатгина пешоб ҳайдамасдан, балки унинг йўлидаги тошларни нуратишда, шу билан бирга бактерияларга қарши таъсир кўрсатади. Ибн Сино таъбири билан айтганда, нок мевасини кўп ейиш қулунжи (ичак

деворларининг яллиғланиши, ичак оғриғи) касаллигини келтириб чиқариши мумкин. Шунинг учун нок егандан кейин асал сувини дориворлар билан ичиш керак.

Бир пийёла нок қоқисини ярим литр сувда қайнатиб, сўнг тўрт соат мобайнида тиндирилади. Таомдан олдин ярим пийёладан кунига тўрт маҳал ичилади. Қайнатма тана ҳароратини туширади, ҳазм йўли фаолиятини яхшилайди. Юрак ўйнаганда тинчлантирувчи, шаробда тайёрланган экстракти хавфли ўсмаларга яхши наф келтиради.

Мирзамир
МИРЗАШИРПОВ,
доришунос.

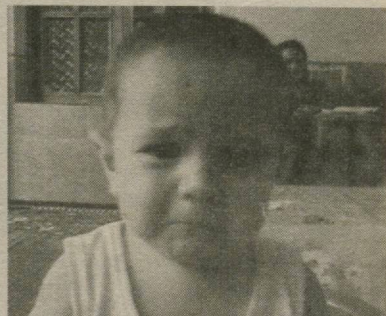
БОЛАНГИЗ НЕГА АСАБИЙ?

...Акмал 8 ёшда. Эрталаб туриши биланок ойиси «Акмал, тишларинг билан қулоқларингни ювиб чиқ!» дейди. Бу сўзларни эшитиб, болақайнинг бирдан қовоғи уюлиб, қайфияти бузилади. Қувноқ табассуми бирдангина жазавога айланади. Натижада боланинг юрак уриши тезлашади, жисмоний ҳаракатлари сусаяди, мускуллар бўшади. Онанинг бақириси туфайли болада аста-секинлик билан инжиқлик пайдо бўлади. Шу сабаб бола ноиллож апил-тапил юз-қўлларини ювади ҳолос.

Сўнг нонуштага ўтиради. Телевизорда эса қайдаки дахшатли янгиликлар ҳақидаги хабарларни кўриб... яна асаби кўзиди. Ва наридан бери иштаҳасиз овқатланиб, мактабга жўнайди. Синфхонасида эса яна бошқа галати-ғаройиб воқеалар бошланади. У уй вазифасини бажармаган, ҳатто дарс жадвалига ямъ эътибор бермаганди. Шу кун кундалигига кетма-кет «икки» тушди. Асаби баттар таранглашди. Болалар билан уришиб ҳам қолди. Энди тезроқ мактабдан қайтиш истаги уни безовта қила бошлади. Хали мусика, спорт тўғрисида машғулотири турибди. Қорни бўлса очкади. Дадасидан эрталаб пул ҳам сўролмади. Охири бўлмади, уйига жўнаворди...

Нима қилмоқ керак?

Эрталаб болангизни эркалатадиган ҳаракатлар билан уйғотинг. Албатта, яхши кайфиятда. Киши руҳини тетиклаштирадиган бирорта мусика қўйинг. Уйин тарикасида ювинишни ре-

жалаштиринг. Бу сизга ва сизнинг болангизга фойда беради. Унга бир ҳафтада икки марта туз солинган ванна қабул қилдириш. Бу бола организмни тетиклаштиришга ёрдам беради. Ўзини бўш қўйишга ўргатинг. Албатта уни бўлар-бўлмас қойишдан кўра, кўпроқ мактаб туринг. Энг муҳими, ота-она ҳар қандай вазиятда ҳам уйда, болалар ҳузурида турли хил ғийбат, майда-чўйдалар ҳақида гапиришдан, ўзаро тортишчи ёки уришдан тийилиши керак. Ҳеч бўлмаса кунига икки соат вақтингизни болангизга ажратинг. Бир кунда ҳеч бўлмаса саккиз марта қучоқлаб, бағрингизга бошишни ҳам унутманг. Ушбу амалларни ҳар кун бажарсангиз, фарзандингиз тез ўзгаради.

Нигора РАҲМОНОВА тайёрлади.

Йигит меҳмонхонадан чиқи, қаёққа боришини билмай, туриб қолди.

Кишининг охириги кунлари. Кўёш одатдагидан илиқроқ ва равшанроқ нур сочарди. У меҳмонхона олдидаги хиёбонда айланариб юрди-да, кўчанинг нариги томонига ўтди. Йўлда қизил халта ушлаб турган қизга кўзи тушди. Қиз ҳам унга бепарво назар ташлади. Йигит қизнинг олди-дан ўта туриб унга қараган эди, қиз аста ўгирилиб олди. Йигит у томонга ҳам айланиб ўтди. Қиз яна бурилиб олди. Йигит иккилана-иккилана қизга яқинлашди.

— Кечирасиз, Абдулла Набиев кўчасини билмайсизми? Қизнинг нигоҳида айтарилиб ўзгариш юз бермади.

— Эшитгандайман...

— Қандай бориш мумкин? — қизнинг очик чехра билан жавоб берганидан йигит қувонди.

— Афсуски, бунисини айтолмайман.

Йигит ийманиб, яна сўради:

— Сиз ҳам бошқа ёқдан келганмисиз?

— Ҳа, шундай...

— Мен ҳам, — деди йигит гўё шу билан ораларида қандайдир яқинлик бўлиши керакдек.

Қиз хайрихоҳлик билдиргандай енгил бош силкиб қўйди. Йигит анча дадилланиб қолди. Бегона шахарда, бугунги очик ҳавода тасодифан учраган шу қиз билан бирга сайр қилгиси келди. Аммо у қизлар билан гаплашишга тортинарди. Ҳозир эса ўзида қўтилмаган бир журъат ва иштиёқ сезди...

— Узоқдан келдингизми?

— Узоқдан.

— Жудаям-а? — қулиб сўради йигит.

— Жудаям, — қиз ҳам жилмайди.

— Ҳм... нима... Ҳа, нимага келгандингиз? Ўқишгами?

— Меҳмонга, — деди қиз паришон оҳангда. У энди бир четга тикилиб гапирарди.

— Кўп бўлдим келганингизга?

— Ҳа, бир ҳафтадан ошди.

— Қалай, шахар ёқдими сизга?

— Унчалик эмас!

— Нега?

— Билмасам...

— Қачон қайтасиз?

— Билмадим. Балки қайтмасман. Шу ерда ишга қоларман.

— Иккимиз ҳам мусофир эканмиз, келинг, танишамиз!

— Нима кераги бор бунга? — қиз хайрон қолгандек бўлди.

— Балки кераги бордир.

— Қўйинг. Сиз барибир бунга... ҳохламайсиз.

— Нега энди? — шошиб сўради йигит. У нахотки сўзларим гайритабиий, ишончсиз туюлган бўлса деб хавотирланди.

— Сиз менга ишонмаяпсиз. Мен... унақалардан деб ўйлаяпсиз. Шундайми?

— Йўқ, нега энди?

— Бўлмаса...

— Чунки бари бехуда гап.

— Нега?

— Бехуда-да. Агар мен шу ерда тур-

— Зебо, Зебо, — деди шоша-пиша киз ҳам йигитнинг қизишганига ҳамоҳанг.

— Бор экансиз-ку, Зебо! — хитоб қилди йигит хурсанд бўлиб.

Иккиси ҳам қулиб юборишди. Йигитнинг кўнгли тоғдай кўтарилди. Аммо қизнинг кетмоқчи бўлиб тургани эсига тушиб, тагин типирчилаб қолди.

— Зебо, — деди йигит илтижо билан, — кетманг, тагин озгина турайлик.

— Йўқ, кеч қолаяпман. Дўконнинг

— А?! Ҳа, кетдик, — йигитнинг юраги ҳаприқиб кетди. «Ажабо, менга «Кетдикми?» деди-я, ахир индамай кетавериши ҳам мумкин эди-ку, мен ким бўлибман унга!»

Йигит нимадандир хаяжонланар, қизни негадир миннатдорлик туйғуси билан эр-калагиси келар эди. Ўз хаяжонига жавоб қидиргандай қизга тикилди ва бир нима демоқчи бўлиб, оғиз жуфтлади. Аммо шу пайт қизнинг билинар-билинмас оқсоқлаб юраётганини пайкаб қолди.

— Сизга нима бўлди? Нега... оқсаяпсиз? — йигит беихтиёр хавотирланди.

Қизнинг чехрасидаги ёрқин ифода тезда сўнди. Жиддий ҳамда аллақандай совуққонлик билан деди:

— Мана, энди ишонгандирсиз, нима учун хохламаслигингизни?

— Нималар деяпсиз? Сиз... сиз...

— Мен сизга айтгандим, фойдаси йўқ, деб. Сиз бўлсангиз... — Қиз бу гапларни афсусланиб айтдики ёки йигитни овунириш учунми, билиб бўлмасди. Қиз қадамини тезлатди.

Серкатнов кўчадан ўтишаётганда йигит унинг қўлларида тутиди. Қиз қаршилик қилмади. Йигит шу тобда муносабатларида муҳим бир ўзгариш юз беришини, бу эса унинг ҳозир, ҳа, худди ҳозир айтидиган сўзига боғлиқ эканини сезар, аммо нима дейишни билмас эди.

Автобус бекатига яқин қолишганда қиз қўлини бўшатиб олди.

— Сиз энди қолинг. Хайр.

Йигитнинг юраги орзиқиб кетди.

— Зебо, — деди алам билан.

Қиз эса «Хўш, нима дейсиз яна?» дегандай синик жилмайди.

Йигитга ҳозирча шунинг ўзи кифоя эди. Яна бирга кетишди.

— Зебо, кетманг. Яна бир оз айланайлик.

— Йўқ, кетмасам бўлмайди.

Улар бекатда тўхташди. Автобус келди. Қиз унга чиқмоқчи бўлганда йигит беихтиёр тутиб қолди.

— Зебо, илтимос, яна озгина...

— Фараз қилингки, биз учрашмадик. Шунда унутасиз-қўясиз. Барибир сиз бунга хохламайсиз-ку! Хайр, яхши қолинг.

Йигит оқсоқ қиз орқасидан автобус зинасига оёқ қўйди.

— Мен ҳам сиз билан борсам...

— Йўқ, йўқ, сиз қоласиз!

Орқадан йўловчилар шошира бошлади. Шу пайт йигитнинг хаёлига бир нима урилди... Бўшашибгина автобус қўтарган чангдан ўзини четга тортди...

Шодмон ОТАБЕК

маганимда биз кўришмас ҳам эдик.

— Лекин ҳаётда кўп нарсаси тасодифан бошланади-ку!

— Бу ҳам тўғри.

— Келинг энди, айтақолинг. Исмнингиз нима?

— Қўйинг. Тушунсангиз-чи!

— Яна ўша гапни такрорлаяпсиз. Нега ишонмайсиз?

— Гап бунда эмас.

— Нимада бўлмаса?

— Кечирасиз, дўкон очилибди, мен кетишим керак.

— Нахотки... кетсангиз. Бутунлай-а?

Қиз бир лаҳза жим қолди. Кейин дўконга қараб юра бошлади. Йигит қизнинг йўлини беозор тўсди.

— Лоқал исмингизни айтинг.

— Қиз индамади.

— Айтсангиз-чи, ахир, нима исмингиз, нима? — деди йигит бир оз қизишиб.

очирилишни кутиб тургандим.

— Илтимос, йўқ деманг. Ахир биз бутунлай кўришмаслигимиз мумкин-ку. Йигит шу тобда шошиб қолган, қизни тагин бир оз тутиб туриш учун сўз тополмас эди. Қўтилмаганда қизга нисбатан пайдо бўлган интилиш боисини ҳам тушунмас эди. Ниҳоят, қизни ортиқ тўхтаб туришга ҳаққи йўқлигини билиб, ноилоҳ деди:

— Зебо, мен ҳам сиз билан дўконга кирсам майлими?

— Ихтиёрингиз.

Улар дўконга киришди. У ерда одам кўп эди. Қиз харид қилиб бўлгунча йигит бир четда кутиб турди. Ҳозир қиз билан ажралиши кераклиги уни безовта қилар, қандай бўлса ҳам у билан кўпроқ бирга бўлиш режасини ўйлар эди. Йигит қизнинг келганини сезмай қолди.

— Кетдикми? — деди қиз охишта.

КЎЧМАС МУЛК БУРЧАГИ ■ КЎЧМАС МУЛК БУРЧАГИ

СОТИЛАДИ

1 гектар ерда 54 сотих иссиқхона, атрофи ўралган, 2 хонали уй, сув, электр чироғи, газ, бостирма бор.

Манзил: Тошкент вилояти

Зангиота тумани, А. Икромов ж/х.

Рамадон маҳалласи.

Баҳоси келишилади.

Тел: 708-19-56

242-34-44

Бир хонали кв. 2-қават, 4-қаватли гиштли уйда.

Марказ-5 да.

Нархи - 40.000 ш.б.

тел: 723-00-60

Бир хонали кв. 1-қават, 4к. гиштли уйда. ТТЗ-1 да.

Нархи - 13.000 ш.б.

Тел: 794-89-90

Ховли. 2 хона, 2,5 сотих, ошхона, ҳаммом.

“Миробод” дехқон бозори ёнида.

Нархи - 32.000 ш.б.

Тел: 794-89-90

Куруқ ер - 9,5 сотих.

ТошГРЭСда жойлашган.

Нархи: 22.000 ш.б.

Тел: 234-17-41

755-30-05.

Ховли, 2 та хонаси бор.

2 сотих, Дархонда.

Нархи - 75.000 ш.б.

Тел: 785-37-46

3 хонали квартира, 5-қават.

Лабзакда (таъмирланмаган)

Нархи - 40.000 ш.б.

Тел: 544-99-04

АЛМАШАМАН:

Дархонда жойлашган ховлини марказдаги квартирага.

Тел: 785-37-46

СОТИБ ОЛАМАН:

3 хонали кв. Тошкент шаҳри

марказидан.

Тел: 723-00-60.

СОТИЛАДИ:

Шиша банка ёпадиган станок ва консерва, тушонка ишлаб чиқарадиган Германия маҳсулотли станоклар.

Нархлари келишилган ҳолда

Тел: 438-55-80.

484-50-35

“Кўчмас мулк бурчаги”га оид ўзингизни қизиқтирган саволлар юзасидан 794-89-90 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

ДИҚҚАТ!

Ушбу рукнда хусусий эълонлар имтиёзли равишда чоп этилади.

— Ҳаётимда бир воқеа бўлган, — деб ҳикоясини бошлайди бизга поездда ҳамроҳ бўлиб қолган Нодир исми йигит, — шу-шу бировнинг ишига аралашмайман, мен сенга тегмайин, сен менга тегма, дейдиган бўлиб қолганман.

Бир куни бозорга бордим. Сотиб олган картошкани назорат тарозисига тортиб кўрдим, анчагина кам чиқди. Картошка сота-

хали ҳам ҳалос бўла олганим йўқ. Энди ўла-ўлгунча «оч қорним — тинч қулоғим»

деб яшайманми? Баъзан қимдир жанжалашаётган пайтда, баъзан маҳалладаги бирор бола ножиоз гапларни гапириб турганда уларни ажратиб қўяй, шу болага бир оғизгина насиҳат билан, қилаётган иши яхши эмаслигини айтай дей-гизга тўғри тортишни, ҳисобни тўғри қилишни ўргатсангиз бўлмайди» десам, ҳалиги аёл жанжал кўтариб қолди. Натижада мен аёлнинг тўхматига учраб милицияга ҳам тушдим.

— Ушанда, — дейди суҳбатдошим, — бола ва унинг онасига

насиҳат ўқиб нима қилардим. Тинчгина картошканинг ками бошимдан садақа деб индамай кетавермайманми, бошим шунча балога қолмасди. Мен эса, ўзимча уларни тарбияламоқчи, шу йўл билан болани тўғри йўлга солмоқчи, бошқа харидорларнинг ҳаққини ажратиб бермоқчи бўлибман. Милициядан-ку бир амаллаб қутулдим, аммо юрагимдаги биргина азобдан

ҳали ҳам ҳалос бўла олганим йўқ. Энди ўла-ўлгунча «оч қорним — тинч қулоғим»

деб яшайманми? Баъзан қимдир жанжалашаётган пайтда, баъзан маҳалладаги бирор бола ножиоз гапларни гапириб турганда уларни ажратиб қўяй, шу болага бир оғизгина насиҳат билан, қилаётган иши яхши эмаслигини айтай дей-

ману, кейин «эй, менга нима, бола бировники, жанжалашаётган укам ёки синглим, болам эмас» дея индамай ўтиб кетавераман...

МЕН СЕНГА, СЕН МЕНГА...

Шарифа МУРОДЖОН ҚИЗИ

Шарифа МУРОДЖОН ҚИЗИ

ОЖИЗЛИК ЖИНС ТАНЛАМАС

● Кўпчилик эркекларни анатомик жиҳатдан отга ўхшатишади. Агар маҳорат билан тушовлай нисбатан, унда узоқ йилларгача олис манзилларга қадар ета олишингиз мумкин.

Чунки эркек қон айланиш тизимида 4,5 литр, аёлда эса 3,6 литр қон мавжуд. Эркак қон кислородга кўпроқ тўйина олгани боис уларнинг организми анча чидамлидир. Эркак таваккал қилади, хатоларга йўл қўяди. Нималарнидир кашф этади. Неларгадир эришади. Аёлнинг вазифаси эса ана шу эришилган ютуқлар ва эволюцион муваффақиятларни асраб-авайлашдан иборатдир. Шу боис аёллар анча-мунча иккиланувчи ва пассив ҳисобланишади.

● Физиологик жиҳатдан эса, айрим фикрларга кўра, эркеклар фақат насл қолдириш учун яратилган эмиш. Аммо шуни унутмаслик керакки, мантикий масалаларни ҳал этишда эркекнинг фақат ўнг миёя ярим шари томирларига қон қуйилса, аёлнинг ҳар иккала миёя ярим шариға қон қуйилиб туради. Айнан шу нарса аёлларнинг ўта эҳтиросли мушоҳада қилишларини таъминлайди. Агар сиз аёл кишига «ҳозир бурчакдан динозавр чиқиб келиши мумкинми?» деган аҳмоқона савол билан мурожаат этсангиз ҳам у «балки чиқади, балки йўқ» деган мужмал жавоб беради. Эркак эса шарт-шароитни ҳисобга олган ҳолда аниқ битта жавобни бера олади.

Бардошдан сотқинлик афзалми?

● Дунёда битта дальтоник аёлга 80 та дальтоник (рангларни фарқламазлик касаллиги) эркек тўғри келаркан. Лекин бу нуқсон эркекларга на маҳорат билан машина бошқариш ва на ҳатто тасвирий санъат соҳасида муваффақиятли фаолият юритишга заррча ҳалақит бермайди. Улар касалликларини била туриб ҳам таваккал қилишдан қайтмайди.

● Айтишларича, эркеклар жуда ақлли бўларкан. Аммо буни ҳали ҳеч ким исботлаб бера олмаган.

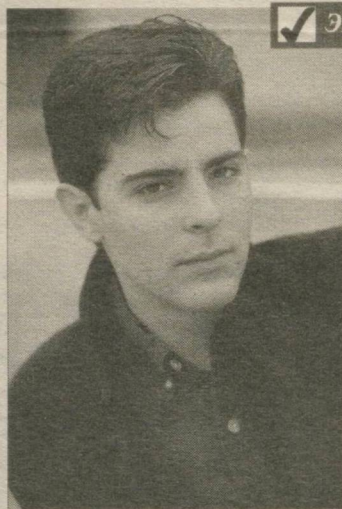
● Уларнинг бирдамлиги ҳам ғалати. Ўсмирлик пайтида сира бир-бири билан чиқишолмай, ягона тўда бўлполмай юришса, аксинча ўрта ёшга етгач, улфат дўст ёрларисиз турулмайди.

● Қизларнинг эрга тегишдан олдин бор-йўғи битта ёки иккита дугониси бўли-

ши мумкин. Турмушга чиққан эса улар шу дугоналаридан ҳам бир пасда воз кечиб, шунчаки таниш-билишлар билангина чегараланиб қолаверадилар. Бунинг сабаби битта. Ўз мавқеи учун курашаётган эркек асосан эркеклар ҳамжиҳатлигининг асоси ҳисобланмиш «бир-бирини қутқариш воситасидан» фаол фойдаланади. Аёл эса асосан эркекларни деб рақобат қилганликлари учун ўзидан бошқа ҳеч бир аёлга ишонмайди.

● Эркаклар қарама-қарши жинс вакиллари ҳақида аёлларга нисбатан бир ярим баробар кўпроқ ғийбат қилишаркан. Аммо бу ғийбатнинг ўзига хос жиҳати шундан иборатки, эркеклар аёлларга ўхшаб орқадан қарғаш ёки янишдан кўра, аёлларни макташни, яъни уларга кўпроқ ижобий тавсиянома беришни хуш кўришади.

● Бундан ташқари, эркеклар бировга

ўз дардини айтгандан кўра, бошқаларнинг сирини яхшироқ сақлай оладилар. Аёллар эса бунинг ғирт тескарисини. Тўғри, ўзгалар сирини сақлашда уларга ҳам тенг келадигани топилабди. Бироқ афсуски, ўша сир камиди 10-12 киши ўртасидаги сир бўлади.

Ўзи асрасину...

Биласизми, эркекларнинг умр давомийлиги аёлларникига нисбатан қисқадир. Улар ўртача ҳисобда 61 йилу 4 ой яшайдилар, аёллар эса 72 йилу 11 ой умр кўриши мумкин. Бунинг асосий сабаби эркекларнинг аёлларга нисбатан мослашувчан эмаслигидир.

Ўз жонига қасд қилиш бўйича аёллар биринчи ўринда турса-да, бундай «хукм»дан эркеклар аёлларга нисбатан 2 баробар кўпроқ вафот этадилар. Чунки аёллар ўз жонига қасд қилишга қаранча кўп уринишмасин, бунинг асосида аслида кимдир кўрқитиш ҳисси устун бўлади. Эркаклар эса аксинча. Ичидаги дар-

дини сиртига чиқармайдилар ва шу сирини ўзи билан олиб кетишни истайдилар.

Эркеклар аёлларга нисбатан 3 баробар кўпроқ кризис вазиятларга тушиб қолади. Қолаверса, қондан ҳам кўрқадилар, аёлларга нисбатан дардга бечида бўладилар, шунингдек, бир хилдаги узлуксиз иш усулига бардоши етмайди.

Оксфорд университети олимлари олиб борган тадқиқотлар ва ҳисоб-китобларга қараганда, аҳвол шу кетишда давом этадиган бўлса, атроф муҳит ва экологиянинг бузилиб бориши натижасида ў эркек хромосомаси барбод бўла боради ва оқибатда 125 минг йилдан кейин эркек жинси биологик тур сифатида йўқолиб кетиши мумкин экан.

Агар биз уларни асролмасак, бу даҳшат ундан ҳам олдинроқ содир бўлиши ҳеч гап эмас.

Бундан ташқари:

● Эркаклар аёлларга нисбатан 2,3 баробар кўпроқ касал бўлиб қолишдан кўрқарканлар. Аммо шу билан бирга улар шифокор қабулига аёлларга нисбатан 4 баробар камроқ катнашкан.

● Эркаклар кўпинча эшикка яқин жойда ухлашни афзал биладилар.

● Коронгуликда эркеклар аёлларга нисбатан хира кўрадилар.

● Бир кунда эркек киши ўртача ҳисобда 25000, аёл эса 30000 та сўз айтар экан...

Эркек ва аёлга тегишли бўлган яна қанчадан-қанча сир-синаоту, миш-миш ва аниқ рақамлар йўқ дейсиз. Аммо нима бўлган тақдирда ҳам юқорида кўриб ўтганингиздек, эркеклар барибир ҳаётни ҳаракатга келтириб турувчи энг асосий куч сифатида қолаверадилар. Бу куч-қудратнинг қандай оқибатларга олиб келиши эса, турган гапки, аёлларга боғлиқдир.

«Онахон»

Бундай тоифага мос ходимангиз аёл эмас, нақ қалқоннинг ўзидир. Ушбу тоифадаги аёллар айниқса котибалар, таъкидлаб ўта-миз, таъкидлаб котибалар орасида кўп учрайди. У меҳрибон, кўнчак, жамоага янги ходим келса бошқалардан фарқли тарзда бечора бегонани қулиб, хурсандчилик билан қаршилайди. Керак бўлса, уларни қаноти остига олади. Бошлигининг иш столида нима қаерда ётганини жуда яхши билади. Ҳаммасларини меҳмон қилиш учун унда доим бирор ширинлик ёки шоколад топилади. «Онахон» кабинетларда гуллар ўстиради, уларни парваришлайди, «босс»нинг хонасига-ку ўзига қўйиб берсангиз, кашталар ҳам осиб ташлайди. Унинг мақсади — муҳаббат ва эътиборга эришишдир.

«Плюс» жиҳати: «Онахон»ни жамоадагилар ҳурмат қилишади. У таътилга кетганда хувилабгина ўрни ҳам билиниб қолади. Бошлиқнинг ҳам онадай меҳрибон бу ходимасини ишдан бўшатиб, унинг ўрнига қач-

ЖОНКУЯР ХОДИМАМИ, МАККОРА «МАЪШУҚА»?

Эркекларга баъзи аёллар ҳеч бир сабабсиз ёки ёки ёқмаслиги кўпинча уларнинг бу аёлларни кимгадир ўхшатиши билан боғлиқ бўларкан. Айниқса, ташкилот ва идораларда раҳбарлик лавозимида асосан эркеклар ишлаб, ходимларнинг кўпчилигини аёллар ташкил этаркан, табиийки худди ана шу нарса бошлиқнинг ходималарига нисбатан муносабатини белгилаб бераркан.

Демак, ҳурматли раҳбар жаноблар, агар қўл остингизда асосан аёллар ишлаётган бўлсаю, Сиз уларни қандай бошқаришни билолмай ёки ундан ҳам ёмонроғи беихтиёр ўз ходималарингиз йўриғидан юра бошлаганингизни пайқанган бўлсангиз, тезда хушёр тортинг. Ходимлар билан беҳато муомала қила билишингизда уларнинг аслида кимлигию, қай тоифа аёл билан қандай муомала қилиш лозимлигини ўрганиб қўйсангиз фойдадан холи бўлмас эди.

қон ва ишбилармон ёшларни қабул қилишга эса қўнгли бўлмайди. Шунинг учун ҳам «онахон»лар бир жойда ўн, йигирма йиллаб ўтирадилар. Ахир ҳаётда ҳам кўпинча шундай ҳолатлар учраб туради, яъни раҳбарлар алмашса-да, котибалар ўзгармагач...

«Минус» томони: «Она» му-

қом ўзини ишлаётган қилиб

қўрсатиши ва ҳамма нарсага айнан ўзини жавобгар деб ҳисоблаш туй-файли доим хориган, нимадандир қуйиб-пишган кўринишда юради. Аслида эса раҳбар бундай жонкуяр ходимасини ҳурмат қилсади, ичидан унга бор йўғи бир

«Рафика»

У ҳақиқатдан ҳам сиз билан бир идорада, боз устига қўл остингизда ишлаётган рафикангиз ёки барча «плюс» ва «минус» лариға қарамай, «ўз одамингиз»га айланган ходимангиз бўлиши мумкин. «Рафика»ни шеф қаққатан ҳам яхши кўради ва унга бошқа ходимларга нисбатан кўпроқ ишонади. Бошлиқ топшириқларни ҳам унга шахсан ўзи беради. Яна денг энг масъулиятли, ҳар кимга ҳам юклаб бўлавермайдиган жиддий вазифаларни. Бир қарашда бу идорада «рафика» учун анча-мунча эркинликлар бордай: унга айрим сирлар ишониб айтилади, бошқа тарафдан эса арзимаган нарса-лар деб ҳам уни сигиштиришмайди. Масалан, байрам кунлари ишлашга мажбур этилади, бошқа кабинетга кўчиб ўтишига рухсат берилмайди, хаттоки бошлиқнинг шахсан ўзи белгилаб берганига қарамай, ўша

кўрсатилган муддатда таътилга ҳам чиқолмайди.

«Плюс»: Шунга қарамай «рафика» шефдан миннатдор бўлса арзийди. Биринчидан, бошлиқ ўйламай-нетмай кўпинча уни вақтинча ўз ўрнига раҳбар сифатида тайинлаб кетаверади. Ваҳоланки, баъзида бу ҳақда ҳатто бошлиқ ўринбосарлари ҳам фақат «рафика»нинг ўзидан эшיתי қилишади.

«Минус»: Аввало бошқа ходимлар сизнинг «иккинчи ярмингиз»га нисбатан қандай муносабатда эканлигини биласизми? Йўқса бошингизга анча-мунча маломат орттириб олишингиз тайин.

«Маъшуқа»

Табиийки, ҳар қандай идорада чиройли, ёш, келишган қоматли хоним иш сўраб мурожаат қилса, унга, албатта, бирор бўш ўрин топилади. Ходимлар эса шу заҳотиёқ бу гўзалга маъшуқалик унвонини берворишади. Уни кузатишади, саволга ту-

тишади, орқасидан ўзаро им қоқишади ва охири ундан зерикадилар. Ва умид билан идорада навбатдаги янги «маъшуқа» пайдо бўлиши ҳамда унинг «шеф»га ижобий таъсир этиб, ходимлар ҳаётига ҳам ўзгартириш киритишига умид боғлаб қолишади.

Плюс. «Маъшуқа»лар хукмронлигининг энг юқори эталонларига ҳам осонликча, бир сакрашда, хўжақўрсинга ташкил этиладиган мансаб пиллапооялари орқали эришиб олиши мумкин. Аммо унинг бу ўсиши ҳужайиннинг унга шайдо бўлиб турган даврига қадар давом этади, холос.

Минус. «Маъшуқа» ходима жуда маккора ва боз устига қойилмақом ишвакор бўлгани сабаб бошлиқ «ишдаги ишк» бошланиб кетиши ва оқибат бу йўлда ташкилотига тегишли анча-мунча маблағни сарфлаб юборишининг олдини олиш учун катта куч ва иродига эга бўлиши керак.

Саҳибна Дилфуза
КЎЗИЕВА тайёрлади

ЮЛДУЗЛАР НЕДАН СЎЗЛАР?

Хеч кузатганмисиз, аксарият муштарийлар исталган газета ё журнални қўлига олиши биланок, дарров турли хил башоратларни излай бошлайди. «Келаётган ҳафта қандай кечаркин?», «Қандай кутилмаган воқеалар рўй берар экан?», «Даромадга яраша буромад бўлар балки?» Хуллас, ўзимизча бундай тахмину таваккалчиликларга жавоб топишга уринамиз. Шу боис биз ҳам газетамизнинг ушбу сонидан эътиборан мазкур руни остида виқорли йўлбарс йилида Сизни кутаётган энг йирик ўзгариш ва янгиликлардан бохабар этиб боришни режалаштирдик.

КҮЙ (21.03-20.04)

Негадир айнан 2010 йилда биринчи, яъни «лидер» бўлиш тараддудига тушиб қоласиз. Нима ҳам дердик, ҳаракатингиз-

ни бошлайверинг. Аммо шуну унутмангки, жуда эҳтиёткор бўлишингиз керак. Барча режаларингиз эса фақат июнь ойидан бошлабгина амалга ошиши мумкин.

Январь-февраль ҳамда июль-августда жисмоний зўриқшдан сақланганингиз маъқул. Қолган давр мобайнида саломатлигингиз аъло даражада бўлади.

Айтганча, кўй буржи остидагилар айнан бу йил ўзлари учун энг зарур нарса — музлатгичу кир ювадиган машинадан тортиб, қимматбаҳо автомобилъ сотиб олиш имкониятига ҳам эга бўладилар.

СУНБУЛА (24.08-23.09)

Сизни янги танишувлар, киборларга хос ҳаёт тарзи ва машхурлик кутмоқда. Ўзингиз учун

муҳим ҳисобланган кўпгина масалаларни ҳам айнан янги таниш-билишларингиз кўмагида ҳал этиб olasiz. Йилнинг биринчи ярмида ҳаётингизга кўп куттирган муҳаббатингиз ҳам кириб келади.

Аммо романтикага берилиб, ҳақиқий вазиятни унутиб қўйманг. Январдан то мартга қадар пул билан таваккал қилишдан эҳтиёт бўлинг. Чунки ўйламай-нетмай сарф қилишингиз оқибатида қарзга пул олишингизга тўғри келиб қолади. Ёзга келиб, ўз молиявий имкониятингизни тиклаб olasiz. Хуллас, сабрли бўлинг — сариқ олтин сизники!

Ушбу бурж остида туғилган йигит-қизларнинг аксарияти ҳаётида ижобий ўзгаришлар юзага келади. Бўйдоқлар уйланади, қизлар турмушга чиқади. Ойилларда эса яхши янгиликлар бўлади. Айниқса март, июль, сентябрь ойлари хайрли келади. Октябр ва ноябрда эса лавозимингиз ошади.

БУЗОҚ (21.04-20.05)

Январь ойи тўлиқ оилавий муаммолар билан банд бўласиз. Февралга келибгина ўзингизни ишга бағишлайсиз. Баҳорда тежамкорроқ бўлинг, чунки ёз ойларида пул ишлаб олиш имкониятингиз кескин камаяди.

Фақат куз ё киш бошларига келибгина сизнинг ҳақиқий юлдузли онларингиз келади: уй-жойингиз билан боғлиқ барча муаммоларингизни ҳал этиб olasiz, янги ҳамкорлар билан фойдали шартномалар тузасиз, қолаверса, шахсий ҳаётингизда ҳам қалбингизни тўлқинлан-

тирувчи ҳодисалар шиддат билан ривож олади. Хуллас, 2010 йил сиз учун ҳам ички, ҳам ташқи жиҳатдан янгилиниш даври бўлади.

ТАРОЗИ (24.09-23.10)

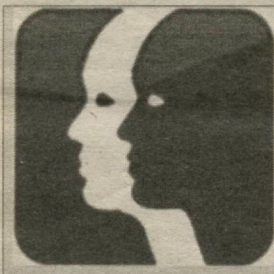
2010 йилда Тарози буржи вакиллари келажакдаги ютуқлари учун пойдевор қўя бошладилар. Январ ва март ойлари улар виждонан ва ҳалол ишлайдилар. Май-июль ойларида дўстларингиз ва ҳамкасбларингизнинг тўғри маслаҳатларини рад этманг — бу сизнинг обрўйингизни оширади. Августда муҳим қарорлар қабул қилманг. Сентябрь таътил учун яхши маъсум. Октябр-декабрда яхшигина даромадга эга бўласиз. Натижада ўзингизга нисбатан ишончингиз янада ортади. Хул-

лас, ишингиз қанчалик оғир бўлмасин, шунчалик муваффақиятли келади.

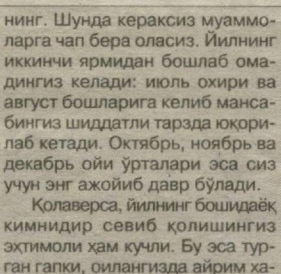
ҚОВҒА (21.01-20.02)

Қовғалар бу йилда яхшигина маблағ йиғиб оладилар. Йилнинг иккинчи ярмида анча-мунча йирик сармоядорлар ҳам уларга шерикликда ишлашни таклиф эта бошладилар. Февраль ва мартда эса сиз ўзингизни уйда ҳам, ишда ҳам худди режиссёрдек ҳис этасиз. Апрель-май ойларида фарзандларингиз ва ота-онанингизга ёрдамингиз зарур бўлади. Июнда содир бўладиган ўзгаришлар эса

ЭГИЗАКЛАР (21.05-21.06)

Асосий максადингизни белгилаб олиш ва ортиқча сарф-харажат қилмасликка ҳаракат қилинг. Баҳорда турли тортишувлардан холи бўлишга ури-

нинг. Шунда кераксиз муаммоларга чап бера olasiz. Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб омадингиз келади: июль охири ва август бошларига келиб мансабингиз шиддатли тарзда юқорилаб кетади. Октябр, ноябрь ва декабрь ойи ўрталари эса сиз учун энг ажойиб давр бўлади.

Қолаверса, йилнинг бошидаёқ кимнидир севиб қолишингиз эҳтимоли ҳам кучли. Бу эса турган гапки, оилангизда айрим хафгарчиликларни юзага келтиради. Сиз бунга руҳан тайёр бўлмоингиз, турмуш ўртоғингизни тўғри тушуна олмоингиз керак. Йил охирига келиб эса, ҳамма машмашалар ортда қолади.

ЧАЁН (24.10-22.11)

Ўтган йилга нисбатан анчайин омадли бўлишингиз кутилмоқда. 2009 йилда амалга ошмаган режаларингиз ва ният

ҳаёт ҳақиқатига айланади. Қолаверса, сизда пайдо бўлган етакчиликка интилиш ҳолати ижобий натижа беради. Чаёнлар январ ва мартдаёқ ўзига хос муваффақиятга эришадилар. Февраль, апрель ва августда сал оғирроқ бўлишга ҳаракат қилинг. Бошлиқларингиз билан зиддиятга борманг: айниқса августда! Кузга келибгина бироз нафас ростлайсиз. Шахсий ҳаётингизда эса йил бўйи илиқлик ва хотиржамлик ҳўми суради. Хуллас, йўлбарс — ҳар қанча баджаҳл ва ёвуз бўлмасин, сиз сари мулоим ва юмшоқ одимлаб, мушукдек ювош келмоқда.

нафақат бошингизни айлантириб қўяди, балки шахсий ҳаётингиз ва ҳатто ишингизга ҳам ўз таъсирини ўткази. Сентябрь ва октябр ҳам сира ҳафсаланингизни пир қилмади.

КИСКИЧБАҚА (22.06-22.07)

Мазкур бурж вакиллари! Сизнинг ҳомийингиз бўлмиш саховатли Юпитер йил давомида йўлингизни чарогон этиб туради. Шундай экан, севинг, севилинг, оила қуринг, фарзандли бўлинг ёки болаларингиз улғайиб қолган бўлса — тўйларини ўтказинг. Ҳатто иш ўрнингизни ўзгартирсангиз ҳам, ҳамма соҳада, ақл бовар қилмас даражада омадингиз чопади. Ёз фаслида эса йил бошидан буён ҳамроҳингиз бўлиб келаётган ҳолатни қўлдан бой бериб қўйишдан эҳтиёт бўлинг. Март ойиданоқ бутунлай жамғармасиз қолиб кетиш хавфининг олдини ола бошланг. Сентябрь ойига келиб, сиз яна омад аталмиш шерингиз билан қадамба қадам одимлай бошлаганингизни пайқайсиз.

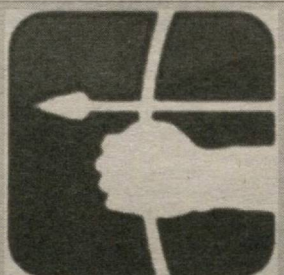

нинг олдини ола бошланг. Сентябрь ойига келиб, сиз яна омад аталмиш шерингиз билан қадамба қадам одимлай бошлаганингизни пайқайсиз.

ЁЙ (23.11-21.12)

Ёй буржи остида туғилганларни ҳам сокинроқ йил кутмоқда. Сизнинг яхши шарт-шароитда яшаш ва кўп пулга эга бўлиш иштиёқингиз ортади. Шу боис кўпгина «Ёй»лар уйини таъмирдан чиқаради ёки қимматроқ машина сотиб оладилар. Февралда ҳар қандай майда-чўйда мишмишга ҳам эътиборли бўлинг: улар орасида сиз учун муҳим бир янгилик бор. Июнь ойида ҳеч қандай муҳим қарор қабул қилманг. Августда жанжалли вазиятларга аралашманг, ноябрда эса кўпроқ дам олинг.

Йилнинг биринчи ярмида

ўзингиз учун қадрли инсонларни қўллаб-қувватланг, кузда улар томонидан ҳам худди шундай жавоб olasiz. Бундан қалбингиз қувончга тўлади.

АРСЛОН (23.07-23.08)

Бошидан айтиб қўя қолайлик: Арслонлар учун баҳор ва куз фасли катта молиявий имконият ҳозирлаб турибди. Шу боис йил сиздан атрофингиздагилар билан моҳирона муносабатлар ўрнатиш ва кутилган натижаларни қўлга киритиш санъатига эга бўлишингизни талаб этади.

Тўғри, бу даврда сизнинг манманлигингиз ва ўз-ўзингизни ниятда қадрлашингизга бироз путур етиши мумкин. Аммо бу фақат январь-февраль ойларидagina юз беради, яъни сиз анча-мунча куч ва маблағ сарфлаб қўйган айрим режаларингиз бажарилмай қолиши ёки кутилган натижани бермаслиги мумкин.

Аммо йилнинг биринчи яр-

мидаёқ иш жойингизда сиз учун хайрли ўзгаришлар бошланади. Англаган бўлсангиз, сизга юқориқроқ мансаб ва баландроқ маошли иш таклиф этишади.

Хуллас, вазиятни қўлдан бой берманг! Қолаверса, йил бўйи сизнинг оилангиз ва яқинларингиз муваффақият қозонишингизда қўллаб-қувватловчи асосий куч бўлиб қолади.

БАЛИҚ (21.02-20.03)

Февраль ўртаси, апрель боши, шунингдек, июнь ва июлдан умид қилган натижаларингизни кутишингиз мумкин. Ноябрьда соғлигингизга эътиборлироқ бўлинг. Март, май, июль, сентябрь ва октябр ойларининг анча омадли келиши кутилмоқда.

Сиз ишда катта ютуқларга эришасиз, таниласиз, ижодий имко-

ниятларингиз кенгайди. Шахсий ҳаётингиздаги асосий ўзгаришлар ҳам сизнинг хоҳишингизга қўра амалга ошади. Хуллас, Балиқлар ўзини худди сувдагидек, яъни хотиржам ва бахтли ҳис эта олишлари учун 2010 йилда имкониятлар етарли. Ишонаверинг!

ФРАНЦУЗ ХОНИМЛАРИ ГЎЗАЛМИ АМЕРИКА АЁЛЛАРИ?

Буюк адиб Ф. Достоевскийнинг "Гүзаллик дунёни кутқаради" деган экан. Ростини ҳам шундай. Бўлмаса, дунё аёллари бу қадар ўзларига оро беришга интиладилар.

Париждаги Си-Эн-Эс (CNRS) институти ва Пенсильвания штати университети олимлари билан ҳамкорликда бир

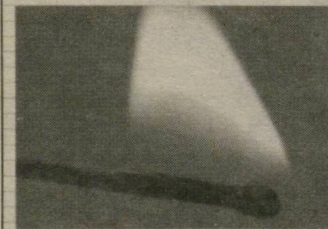
тадқиқот ўтказишди. Натижалар асосида шундай савол туғилди: "Француз хонимлари ўз гўзаллигини сирини нимада деб кўрсатишади?" Бу саволга эса жавоб битта. У ҳам бўлса, француз аҳолисининг овқат истеъмол қилиш маданиятидир.

Тадқиқотчилар америкаликлар ва францияликларнинг озиқ-овқат маҳсулотларини солиштириб кўришганда шу нарса маълум бўлдики, ёшлар таркиби бир хил бўлса-да, уларнинг ҳажми турлича экан. Масалан, Франция ресторанида сотиладиган пиццанинг оғирлиги Филадельфиядагига нисбатан 25 фоиз кам. Французлар ҳатто ўзлари севиб истеъмол қиладиган пишлоқ, гўшт ва пиширилган танаовул қилишса-да, аҳолининг 7 фоизи семизлик дардига чалина экан.

ГУГУРТ КАШФИЁТЧИСИ КИМ?

Биз ҳар куни кундалик турмушимизда ишлатадиган гугурт кашфиётчиси франциялик олим Сория бўлади. У 1831 йилда мўъжазгина кутичага жойланган кичик-кичик таёқчалардан иборат гугурт-ни кашф этди.

Сория 19 ёшида олтингугурт аралашмасига оқ фосфор қўшиб тажрибасини ўтказди. Бу аралашмага бартоле тузи билан бир чўпни ботириб олади ва уни аллақандай буюмга ишқалайди. Шу пайт бирдан аланга чиқади. Бу аланга гугурт кашф этилганидан далolat эди. Аммо ёш олим ўша пайтдаги кашфиёти учун ҳеч

қандай патент ололмади. Чунки, патент учун унинг пули йўқ эди. Орадан бир неча йиллар ўтгач, Камерара исмли немис ўқитувчиси гугурт ихтиро қилиб, патент олишга муяссар бўлади ва унинг номи тарих саҳифасида гугурт ихтирочиси дея зикр этилади. Шунга айтсалар керак-да, юрганники эмас, буюрганники, деб.

Наргиза САРИМОВА тайёрлади.

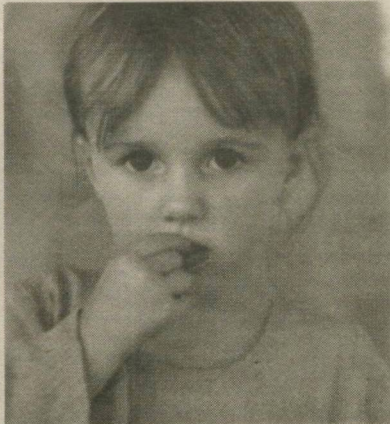
ФАРЗАНДНИНГ АЙБИ НЕ?

— Мен эрим билан ажралишга қарор қилдим, — дейди ёшгина аёл қўлидаги тинимсиз йиғлаётган чақалоғини овутишга уринганча. — Етти йилдан бери чидаб келдим. Катта фарзандим беш ёшга кирди. Эсини таниб қолгани учун пиёнистага айланган отасини кўрса, йиғлаб қочади. Бу кетишда фарзандларимнинг тарбиясига ҳам путур етади, — аёл шундай дея кўзларига ёш олди...

Ха, афсуски, турмуш ўртоғининг ичкилик ичиши, гиёҳванд моддаларни истеъмол қилишдан зада бўлган бундай аёллар афсуски учрайди. Иш тажрибамиздан келиб чиқиб уларга йўл-йўриқ кўрсатамиз, иложи бори-ча оилаларни сақлаб қолишга ҳаракат қиламиз. Лекин оиланинг бутлиги фақат бир томонга боғлиқ бўлганда эди...

Баъзан ичувчи ёки гиёҳвандликка берилган куёвдан безор бўлган айрим ота-оналар қизининг аҳолини кўриб, уни турмушидан ажратиб олишади. Аксарият ҳолларда эса кўпни кўрган кексалар аёлни ичкилик ичадиган эрга чидашга, сабр-тоқатли бўлишга маслаҳат беришади. Аммо бу оилада тар-

бияланаётган болаларнинг келажаги нима бўлишини, аёлнинг соғлиғига ҳам путур етишини ҳеч ким ўйлаб кўрмайди.

Оилада тарбияланаётган ўсмирларга болалигиданоқ ичкиликнинг, гиёҳванд моддаларга ўрганишнинг салбий оқибатлари ҳақида тушунтириб бориш ҳар бир

✓ **БАХТ ОСТОНИСИ**

ота-она, тарбия муассасаларидаги устозларнинг вазифасидир. Биз маҳаллаларда ўтказадиган йиғилишларимизда тўйларни ичкиликсиз ўтказиш, ёшларга катталар ибрат бўлиши ҳақида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб борамиз. Кўпинча бизга ичкиликбозлик ёки гиёҳвандликдан қутула олмаётган, иродаси етмаётган эркаклар ҳам маслаҳат сўраб мурожаат қилишади. Ана шундай пайтда биз бу дардга чалинганларни тиббий муассасаларга бориш учун йўл-йўриқ кўрсатамиз. Вақти келса уларни бу йўлдан қайтаришга ўзимиз ҳам жиддий киришамиз. Чунки оилалар қачонки маънавий соғлом бўлсагина унда камол топаётган ёшлар бахтли бўладилар. Тумандаги мактаб, коллеж, лицейларга руҳшунос, ҳуқуқшунос, нарколог шифокорларни таклиф этаямиз. Улар ёшларга соғлом турмуш тарзига риоя қилишнинг аҳамияти ҳақида маълумотлар беришади. Мутахассислар ўқувчиларни қизиқтирган саволларга ҳар хил плакатлар ва мисоллар билан жавоб беришади.

Шахзодаҳон МУЛЛАБОЕВА,
Жиззах вилояти,
Дўстлик тумани ФХДё бўлими
мудир.

•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ

O'ZBEKISTON

ОЛИЙ ЛИГА:

ЭНДИ 14 ТА ЖАМОА ЎЙНАЙДИ

Олий лига клублари ўртасидаги янги XIX-чемпионатда 14 та жамоа қатнашади. Бу ҳақда Ўзбекистон футбол федерацияси президенти Мираброр Усмонов қабулида

ўтказилган янги мавсумга бағишланган йиғилишда маълум қилинди.

Хозирча янги чемпионат қачон старт олиши ва қай шакл асосида ўтказилиши аниқ эмас. Айни пайтда ушбу масала устида иш олиб боришмоқда. Фақатгина бу йилги мавсумда 14 та жамоа иштирок этиши ҳал этилди. Шу тариқа,

ўтган мавсумда Биринчи лигага тушиб кетган Жиззахнинг "Сўғдиёна" ва Бухорининг "Бухоро" клублари ўрнини олий лигада бошқа бирор жамоа эгалламайдиган бўлди.

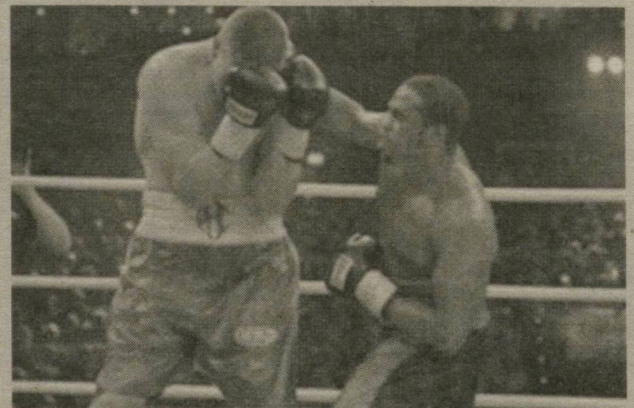
Таъкидлаш лозимки, олий лигада 14 та клубнинг иштирок этиши Ўзбекистон чемпионати учун янгилик эмас. Яъни, 1992 йилдан буён ўтказиб келинаётган Ўзбекистон чемпионатида икки бора 14 тадан жамоа қатнашган. Бу ҳолат 2004 ва 2005 йилги мавсумларга тўғри келади. Шунингдек, бир марта — 2000 йили олий лигада 20 та (!) клуб рўйхатдан ўтган.

✓ **БОКС**

ЭДДИ ЧЕМБЕРС:

КЛИЧКОДАН КАМАРНИ ТОРТИБ ОЛАМАН!

ийб бораётган Владимир ожиз қолишини алоҳида таъкидлаган.

Нима ҳам деймиз! Яхшиси, 20 мартни кутамиз. Ана шунда кимнинг нималар-

га қодир эканлиги аён бўлади. Катта Кличко ҳам анойилардан эмас, ахир!

Интернет хабарлари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади

...Декабрь ҳам яхши келди. Январнинг бошида ҳам боғимиздаги майда ўтўланларнинг ям-яшилгини кўриб, «Бу йилги қишда ҳам қор ёғмайди, шекилли», — деб ўйлардим. Бироқ табиат қуёшнинг «Сувчи» қолдўзлар буржи туркумига кирганини билдирди. Хаёв бирдан совиб, майдалаб қор ёға бошлади. Биринчи қор севинчини онажоним билан баҳам кўрмоқ истагида, ҳузурига югурдим.

— Онажон, суюнчи беринг, биринчи қор! Кўзларига кўзойнак тақиб, Аҳмад Ясавийни мутулаа қилиб ўтирган мунис онажоним:

— Севинчингга садқа жоним, қизим, қор эмас, ризқ-рўз ёғаётир! Осмондан нам тушмаса, ерда гиёҳ униши қийин. Биринчи қорга етганлар бор, етмаганлар бор. Етмаганларни Худо раҳмат қилсин, етганларни қўласин, илоё! Қорлар кўп ёғиб, юртимиз кўт-баракотли бўлсин, баҳорини берсин, — деб онажоним узок дуо қиладилар. Кўнглим бир талпиниб, яна қорни, осмонни кўришга шошилдим...

Ўрик гулларидай ўйноқ қор парчалари гарчи кўнғир заминга сассиз-товушсиз қўнаётган бўлса-да, қалбим ботиний, минглаб оналар чин дилдан пичирлашиб дуо қиладиганди бир табаррук, илоҳий овозларни эшитарди. Осмондан эса юзлаб, минглаб капалак қанотидай оқ момиклар шошилиб, талпиниб она заминнинг саҳий

ва илиқ бағрига сингиб кетарди. Осмон наққоши бу қор парчаларига бетакрор шакллар бериб эламоқда... Кафтларимни очиб, шошқалоқ қор парчаларини тутаман. Улар ҳам мен билан баҳслашгандай, кафтларим тафтидан эриб, кўздан ғойиб бўларди. Қор ёғмоқда... Ўғил-қизларим қўнашиб, қўшни болаларга қўшилиб ҳайқириб чопишарди. «Оппоқ қорнинг оппоқ бегубор соғинчи бу», дейман

эдим. Бир куни онем ишдан қувониб, кула-кула «Ойўти дугонам бор бўлсинда, менга қор хат ёзибди, битта ошга тушдим», деб келди.

Эртаси куни эса очил дастурхон ясаб, палов пишириб, қор хат ёзган дугонаси, унинг яқинларини шоду хуррамлик, очик чехра билан кутиб олди... У вақтларда пластинкали радиоприёмник урф эди. Севимли ҳофиз Комилжон Отаниёзовнинг «Кимнинг севар ёрисан?» номли ашулаласига рақсга тушдилар. Кейин ҳар бир меҳмон Хоразм ларларидан айтиб берди. Биз болалар уни мириқиб тинглаганим...

Хар йил қор ёққанда кимдандир интиқлик билан қор хатлар кутаман... Кимгадир қор хат юборгим келади. Ўша дўсту ёрларим қаердасиз? Менга қор хат ёзмаётган азизларим, нега жимсизлар? Қор ганимат, қор хат ганимат, худди Бахор ганимат, баҳорий гуллар ганимат бўлгани сингари...

Эҳ, табиатнинг оқ, покиза инъоми! Сенинг нақшининг парчаларинг замирида ризқ-рўз, меҳр-муҳаббат, абдийлик, поклик, соғинч, бетакрор, қайтиб келмас хотиралар борлигини энди

англаяпман. Мен сени интиқ кутаяпман, оппоқ қор! Бекпошша РАЗЗОКОВА, Урганч шаҳри.

ҚОР СОҒИНЧИ

БАДИА

ичимда суюниб. У хотираларни, қор билан боғлиқ қайтмас хотираларимни ёдимга солди.

...Олтмишинчи йиллар боши, ёш

Япроқ — «барг» маъносини англатувчи бу сўз «Ўзбек тилининг этимологик лугати»да изоҳланишича, «қопла» маъносини англатувчи «йап» феълидан келиб чиққан. Яъни, япроқ дарахт шохларини қоплаб, ёпиб туради.

Туйғу — бу сўз қадимги тилимизда «сез», «ҳис эт» маъносини англатган «туй» феълидан келиб чиққан. «Туй» сўзи ҳозирги тилимизда ҳам ишлатилади. Масалан: «У баҳор ҳидини туйди». «Туйғу» сўзи ташқи таъсирни сезиш, ҳис этиш қобилияти, сезги ва ҳиссий билишни англатади.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади

Юракнинг четида армон

кўз ёрар,
Хонамни тўладириб юборар
«Ух»лар.
Китоблар ичида сарғайиб борар,
Эгаси номаълум мактублар...

Яқинда бир мактуб олдим. Хатжиллда на бирор манзил кўрсатилган, на бирор одамнинг кимлиги. Фақатгина менинг исимим тутибди, холос. Эшикка кистириб кетишибди.

— Балки менга эмасдир... — дедим дугонамга. Лекин исимим тутибди. Ён-атрофимизда менга адаш бирорта қиз яшамайди. Таваккал қилиб, хатжилдни очдим. Унда хуснихат билан шундай жумлалар битилганди: «Қадрли ... ! Неча бор сиз билан юзлашиб, дилимдагича оғай дедим-у, журъатим етмади. Мактуб ёзишга ҳаракат қилиб кўрдим. Негадир хафа қилиб қўйишдан қўрқяпман...» Имзо ўрнида ажи-буки ёзилган рақамми, шакли — аниқлаб бўлмайдиган ёзувлар. Мактуб қисқа битилган, лекин ундан кейинги ёзувлар анчагина. Кимдир устимдан кулмоқчимми? Ким ёзган бўлса ҳам менда Шерлок Холмсининг қобилияти бор, деб ўйлаган шекилли? Бунақа рақамли, шакли ёзувларни ўқишга уриниб ҳам кўрмайман.

Хатда битилган сирни билишга жуда қизиқдим, лекин бунинг сираям иложи йўқ. Уларни ким юборди? Муддаси нима? Шунчакам содда кўринамани? Келиб кўнглидагини очишга нега чўчишти? Ёки шунчалар кўрқинчлиманми? Жаҳлим чиқиб кетди. Бугун қаердан бўлмасин уни топамай!

Кун бўйи ҳаммага шубҳаланиб қарайвердим. Хатто бирорта дугонам ҳазиллашиб ёзган

ИМЗОСИЗ МАКТУБЛАР

дир деб, уларни ҳам зимдан кутатдим. Йўқ, жим-житлик. Ҳориб-чарчаб уйга кеч қайтдим. Тутқинчи ушладим-у, қотиб қолдим. Яна шунақа мактуб. Орқамдан кимдир таъйиб қилаётган бўлмасин тагин? Юрагим бўғзимга тикилиб, хонага отилиб кирдим-у, эшикнинг занжирини илдим. Дугонам ухлаб қолган экан. Туртиб уйғота бошладим:

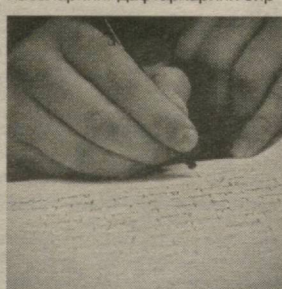
— Қара, Нилу, яна ташлаб кетишибди. Кўрқиб кетаяпман, мени биров кузатиб юрибди. Бирортасини чақирайлик.

— Йўғ-е, нега кўрқасан? Бирорта айбонг борми? Кимдир ҳазиллашаётган бўлса керак-да, — деб тинчланттирдим дугонам. Тирқишдан қаради, чиқма, дейишимга ҳам қарамай йўлакни назорат қилиб келди. Қўшниларикидан келаётган турли овозлардан бошқа тик этган товуш йўқмиш.

— Мактубни очмаймиз. Эрталаб жойига илиб қўямиз, — дедим йўғамокдан бери бўлиб. Нилуфар унамади, авайлабгина хатжилдни оча бошлади.

— Эшикка қулোগини тутиб, пойлаб турган бўлмасин тагин. Кел, ўртоқ, ўқимай қўя қолайлик. Мактуб очилди. Унда яна аввалгисига ўхшаш сўзлар: «Азиз... Бугун мактуб эгасини роса изладингиз-а? Кайфиятингиз тушмасин, бунинг устига кўрқиб кетяпсиз. Яқинда кимлигини билиб оласиз. Унгача мен ўзимни тайёрлашим керак. Эртага кўришгунча». Яна ғалати ёзувлар. «Эртага кўришгунча» дебдими? Демак, бизнинг универ-

ситетда ўқийди. Бир амаллаб тунг оттирдик. Юрагим бетламай эшикни очдим: навбатдаги мактуб. Энди ростакамига ййглаб юбордим. Нилуфар ёш болани етаклагандай қўлимдан тутиб, ташқарига судради. Дарсдан кейин оламдай бўлиб қолган бир ўқитувчи бор гапни айтиб, хатларни кўрсатдим. У ҳайрон бўлди-да, кафедрада турган талабаларнинг дафтарларини бир-

ма-бир очиб, мактуб эгасини излай бошлади. Йўқ, ҳеч кимнинг ёзуви унақа эмас. Бошқа курс талабаларининг орасида ҳам унга ўхшатиб ёздиганлари йўқ.

— У-бу дугонангиз билан гап талашиб қолмаганимдигиз? — деди ўқитувчим синчковлик билан.

— Йўқ, ҳамма билан яхшиман.

— Унда бугунча бизникига юринган. Эртага бир гап бўлар. Биз рози бўлдим. Тўғри-да, мусофир юрда, бунинг устига қиз боламиз. Ҳозир борсак, яна шунақа мактуб турган бўлса,

унда нима қиламиз. Кечаси эшигимизни тақиллатиб қолса-чи?

Туни билан режа тузиб, ўқитувчи билан гапни битта қилдик: бу туни бизникида ўтказди, эшикни пойлашимиз. Дарслар ҳам қулোগимга кирмади. Дарсдан чиқиб оёғим тортитортмай ишга кетдим. Кўзларим тиниб, оёғимдан мадор кета бошлади. Қўлим ишга бормади.

— Сизни телефонда бир қиз сўраяпти, — котиба қизнинг кўнғироқдай овози хаёлимни бўлди.

— Алло, Нилу, яна хатми? — Кечирасиз, мен... — қарши томондан келаётган овозни танимадим.

— Кимсиз? Танимааяпман. Озгина сукутдан кейин яна овоз келди:

— Ҳалиги... Мен... мен...

— Гапиринг, ахир. Одамни хит қилиб юбордингиз-ку, — дедим жаҳлим чиқиб.

— Мактубларни мен ёзаётгандим. Иложи бўлса, сиз билан... Майли, вақтингизни олмай.

— Истасангиз, ҳозироқ кўришамиз. Сиз кимсиз? Нега мени таъқиб қиласиз? Ҳаммаси жонимга тегиб кетди.

— Бошқа сафар кўришармиз. Ҳозир мендан жаҳлингиз чиқиб турибди.

— Кимсиз ўзи? Ҳартугул Фантомас эмасдирсиз? — ййглаб юбордим.

— Ййгламанг, кечкурун телефон қиламан. Агар хафа бўлсангиз, бошқа безовта...

Гўшаки зарб билан жойига

ТАЛАБАЛИК СИРЛАРИ

қўйдим.

Уйга шошяпман. Барибир ичимда кўрқув бор. Нимқоронгу йўлакка кириб, юқорига қўтарила бошладим. Бир шарпа шундоққина бурнимнинг тагидан ўтиб, ташқарига отилди...

Мени эшик тутқичига қистирилган янги мактуб қарши олди. Шошиб-пишиб очдим-да, шу ернинг ўзида ўқишга тутиндим. Бу гапни мактуб шунчаки, хафсаласизлик билан ёзилганга ўхшарди: ҳарфлари кингирқийиш. Чамаси, деворгами, бирор ғадир-будур нарсанинг устигами қўйиб ёзилган. Мактуб куйидагича: «Мени кечиринг. Сизни кўрқиб кетади деб ўйламагандим. Бир умр безовта қилмайман. Бунақа бўлишини билганимда ёзмаддим. Сирлилигимча қолганим яхши. Билганингиздан ҳам энди нима наф? Кўнглингиз совиб бўлди-ку. Ҳартугул сизни ҳар куни кўриб туриш имконияти бор. Хайр.»

Уйда ўқитувчи билан Нилуфар гаплашиб ўтиришган экан. Уларга бугун бўлиб ўтган гапларни бир бошдан гапириб бердим. Эрталаб туриб, эшикка югурдим, ҳеч қанақа мактуб йўқ эди. Шу-шу эгасиз мактублар мени безовта қилмай қўйди. Бир йилдирки, бу воқеа эсимга тушса, сирли одамнинг кимлигини билгим келади. У мени синадими, алладими ёки шунчаки ўйин қилдими? Эҳтимол, туйғуларни ростибди? Билганимда ҳам нима наф? Бу тақдир, кун келиб унинг кимлиги ошкор бўлар, яна билмадим.

Талабаликнинг бебаҳо лаҳзалари эса ўз йўлида давом этмоқда...

Баҳорат ОТАЖОНОВА

ЧАҚАЛОҚ ГУЛДАН НОЗИК

«Чақалоққа бир чақа» 25-сон

Қон гуруҳим манфий резус бўлганлиги учун ҳомила-дорлик давримда Тошкентдаги педиатрия институтига қарашли шифохонада даволандим. Туғруқхона мен ётган палата деразасидан шундоқ кўриниб турарди.

Бир куни «Лимузин» машинаси тантана билан касалхона ҳовлисига кириб келди. Дўхтирлар ўрнидан туришга рухсат бермаган аёллар ҳам қизиқиш зўр келиб деразадан қарашарди. Машинадан бирин-кетин ясан-тусан қилган аёллар, ёш болалар тушишди. Даста-даста гуллар эгасини кутарди. Улар бир соатлар чамаси туриб қолишди. Йиғилиш ўтказилаётганди. Куз ҳавосини биласиз. Ота бўлган йиғит эса асабийлаша бошлади. Соч турмаги, либоси ўзига ярашган жувон туғруқхона деразаси ёнидан кетмай, кўзлари жавдираб, жадли чиқаётган

эрига имо-ишора билан жавоб қайтариб турарди. Ёнимдаги аёл «вой бу, бир «Лимузин»га сарфлаган пулига тўй қилса бўлади-ку», дерди. Ва ниҳоят, онаболани олиб чиқишди. Чақалоқ қўлма-қўл бўлиб кетди. «Онаси сочини бунча чиройли турмакларди», десам, «нима ўзи турмаклаган дейсизми, — деди бояги аёл. — Эрталаб туғруқхонага сартарошни олиб келишганди», деди.

Энам янги бўшанган аёлни, гулдан нозик чақалоқни қирқ кун чилла даврида ниҳоятда эҳтиётлаш зарур дегувчи эди. Бу манзарани кўриб, асабийлашган онанинг сути қочиб кетмайдими, чақалоққа назар, суқ қирмайдими, деб ўйлаб қолдим.

Барногул ХУЖАМКУЛОВА,
Жиззах вилояти.

МУНОСАБАТ

«ИНФАРММАДАД»

Саломатлик марказига марҳамат!

Марказда сизнинг хизматингизда — эндокринолог, невропатолог, кардиолог, гинеколог, уролог, гельминтолог, лор, окулист, болалар невропатолог, соҳаларидаги малакали шифокорлар шунингдек, УЗИ, ЭХО, ЭКГ, лаборатория, физиотерапия хизмати фаолият олиб боради.

КўПЛА ОИЛАЛАРГА ФАРЗАНД ҚУВОНЧИНИ ТУХФА ЭТИБ КЕЛАЁТГАН САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ, СИЗНИНГ ҲАМ ХОНАДОНИНГИЗДА ЧАҚАЛОҚ ОВОЗИ ЯНГРАШИГА САБАБЧИ БЎЛАДИ!

Ёш келинлар турмуш ўртоғи билан ҳомиладорлик вақтида «Бўлажак оналар мактаби»га қатнаб, тегишли маслаҳатлар билан бирга даволаш гимнастикаси (ЛФК), психоневролог, кардиолог (ЭКГ) кўригидан ўтиб, фойдали йўл-йўриқлар олиб туриши мумкин.

Энди дунёга келган чақалоқлар эса мултизам равишда болалар невропатолог, педиатр, психолог, эндокринолог, логопед, гельминтолог кўригидан бўлади.

Хурматли эркаклар! Агар сизда бел, қовуқ соҳасида оғриқ бўлса, тунда ҳоҳлатга тез-тез чиқиш, пешоб келгандан сўнг ачиши, жинсий ожизлик, бепуштлиқ, сабабсиз бош оғриғи, бел, бўйин оғриғи, қотиб қолиши, асабийлик, уйқусизлик, семизлик ҳолатлари кузатилса, малакали уролог, сексопатолог, невропатолог, эндокринолог ёрдамида барча дардлардан тезда фориқ бўлишингиз мумкин.

Балоғат ёшидаги қизларда ҳайз келганда кучли оғриқ бўлиши, бепуштлиқ, сабабсиз қон кетиши, туҳмудон кистаси, асабийлашиш, қирқ ёшдан ошган аёлларда қон босимининг ошиши, терлаш, миома, эрозия ҳолатлари бўлса, малакали гинеколог, невропатолог, кардиолог, эндокринолог ёрдамида даволанади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри,
«Гафур Фулом» метро бекати.

МЎЛЖАЛ: Цирк томонга 150 метр юрилади.
Тел: (8-371) 244-73-24, 244-49-02

Барча хизматлар лицензияланган.

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларга таклиф этади.

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.

Аёллар костюм-шимми, плаш-пальто — 1-2 ой.

Ҳамшира — 6 ой, 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.

Ҳамшира (тезкор) — 3 ой.

Тиббий массаж — 2 ой амалиёт билан. Нуктали — 1 ой.

Торт ва пишириқлар амалиёти билан — 2 ой.

Пишириқлар олий курси — 1 ой.

Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой, амалиёти билан.

Аёллар сартарошлиғи — 3 ой, амалиёт билан.

Педикюр, маникюр — 1 ой, амалиёт билан.

Сартарошлик — 3 ой, амалиёт билан.

Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.

Бўхгалтерия ҳисоби — 3 ой.

Элита парда ва чойшаблар — 1 ой амалиёт билан.

Сартарошлик — 2-3 ой ўғил болалар учун. Салонда

Каштачилик — 3 ой машинада вишивка.

Тўқувчилик — 2 ой.

Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Бисер тикиш, яъни муноҷот тикиш — 2 ой.

Сунъий гул яшаш — 1-2 ой.

Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.

Арабча ва миллий рақс — 3 ой.

■ Машгулотлар амалиёти билан

■ Ётоқхона мавжуд

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади

Манзил: Юнусобод тумани, 3 мавзе, 1-уй, 31-хона.

Мўлжал: Юнусобод деҳқон бозори

оркасида. Тел: 221-17-95, 221-77-72 кундузи, 225-97-93

18:00дан 22:00 гача.

Ўғлимнинг қўли гул

«Сизларга умид билан хат ёзаёман. Беш қўл баробар эмас экан. Сухробожонимнинг тили ҳадегандан чиқармади. Беш ёшида соқовла-ниб гапира бошлади. Дўхтури табиб-ларга кўрсатдик. Давоси топилмади. Бошқа ўғилларимга қараганда унинг бўйи-баста келишган, кўзидан меҳр нури ёғилиб туради. Болалигидан буюрган юмушни пишиқ-пухта бажа-ради. Қўлидан келмайдиган ишининг ўзи йўқ, десам ишонаверинг. Жуда зехнли. Хунарманд. Тошкентда ўқиди. Шу боламнинг келажагини ўйлаб сикиламан. Ёши 22 да. Тақ-дири унингга ўхшаш қиз чикса, ха-бар берарсизлар.

Бекажон хола,
Хоразм вилояти,
Урганч шаҳри».

ОДАМ ОЛАСИ ИЧИДА ЭКАН...

«Дугонамнинг холаси бор эди. Унинг Фурқат деган ўғли билан та-нишгач, икки ой давомида бир-бири-миз биллиб, сўнг ота-онамизнинг розилигини олиб турмуш қургандик. У тўйдан сўнг бутунлай бошқача одамга айланди. Ота-онасини ҳам беҳурмат қиларкан. Қайнонам бечо-ра «Айланай қизим, сиз ўқигансиз, ўзингиз йўлга солинг, боламизнинг бўйини ўстирдик, кўнглини эса...» дея қўзига ёш оларди. Менинг ин-софга қақришларим ҳам зое кетди. Унга «тўйгача бундайлигингизни бил-мабман» десам, хоҳлаб қўлиб «кеч бўлсам билдинг-ку, ана катта кўча, кўч-кўронингни олиб жўна. Онаси ўпмаган қизга уйланаман», дерди. Мол олмаси сиртида, одам олмаси ичи-да дегани ҳақ гап экан. Қўл кўтариди-ган одат ҳам чиқарди. Аҳволимдан хабардор бўлган ота-онам: «Одамлар нима деса даяверсин. Сенинг со-монлигинг биз учун муҳим», дея ажратиб олишди. Йиллар оқар сув экан. Шунга ҳам 15 йил бўлди. Тош-кентда яшайман, касбим ўқитувчи. Ёшим 38 да. Фарзандим йўқ. Хотини вафот этган ёки ажрашган иймон-ли, қадримга етадиган инсон учра-са, оила қурмоқчиман.

Шоҳсанам,
Тошкент шаҳри».

ЁЛФИЗЛИК АЗОБИ

«Кўшимизнинг қизи Насибани онам «сочи бир қиз, ўзи бир қиз».

деб мактаб, келин қиламан дерди. Охири ниятлари ижобат бўлиб, На-сигабга уйландим. Жуда бахтли яшар-дик. Тўрт қиз, бир ўғилли бўлдик. Фарзандларимни оқ ювиб, оқ тараб вояга етказиб, уларни уйли-жоили қилиб энди ҳузур кўраман деганда бевақт вафот этди. Умримнинг аро йўлида 56 ёшимда сўққабос бўлиб қолдим. Фарзандларим, келиним жуда меҳрибон. Невараларим атро-фимда парвона. Яқинларим уйлан деганда унамагандим. Энди ўйлаб кўрсам... ёлғизлик ёмон экан.

Анвар ота,
Тошкент шаҳри».

КУЁВИМИЗ КУЙДИРДИ

«Қизим Зубайда отаси ва менинг раъйимга қараб Ботир деган йиғитга турмушга чиққанди. Аёл қудам ма-ҳалладошим бўлиб, бир-биримизни яқиндан билардик. У ҳаётнинг паст-баландини тушунадиган, бамаъни аёл. Эрим ҳам унинг отасини яхши таниркан. Шу ота-онанинг боласи-да, ёмон бўлмаса керак, дебмиз-да. Афсуски, адашган эканмиз. Кўрини-шимдан тупла-тўзук кўринган куёв... нимасини айтийин, гиёҳванд экан. Ўтдай қуйиб қолдик. Ота-онаси «уй-лангирсан бу балодан кутилар деб-миз», дейишдан нарига ўтишмади. Олти ой деганда қизимизни бир ахволда уйимизга қайтариб олиб келдик. Қонуний ажрашди. Мана шунга ҳам беш йил бўлди. Зубайда-нинг ёши 28 да. Маълумоти ўрта. Фарзанди йўқ. Ёшига мос диёнатли инсон учраб, мустаҳкам оила курси қанийди?

Сафаргул хола,
Тошкент вилояти».

БИР ҚИЗИМ УЧТА БЎЛДИ

«Олимбек синфдошим эди. Олий даргоҳда ҳам бирга ўқидик. Охирги босқичда ўқиётганимизда тўйимиз бўлди. Биз ниҳоятда бахтли эдик. Қизимиз Лола туғилди. У бизларни еру қўкка ишонмасди. Олимбек эр-талаб машинасида ишга чиқиб кет-

ди-ю пешинда жасадини олиб ке-лишди. Автоҳалокатга учраб, ўша заҳоти жони узилибди. Боламни бағримга босиб, додлаб қолавер-дим. Йили ўтгач, акамниқига қай-тиб келдим. Ота-онам ҳаёт бўлга-нида қайта турмуш қурмасдим, қизимга оталик қиладиган иймон-ли инсон учармикан деб ўйимнинг охирига етолмасдим. Бир куни ду-гонам қўлида газета кўтариб келиб қолди. Ва мени кўярда-қўймай тах-ририятга бошлаб келди. Хотини вафот этган, икки қизчали эркак-нинг телефон рақамини беришди. «Вой, мен кўнгирок қиламанми?», деган андиша кўнглимдан ўтганди. «Шу рақамдан кўнгирок бўлса жа-воб беринг», дейишди газетадаги-лар. Танишдик. Яқинларимга ҳам маълум бўлди. Қонуний никоҳдан ўтдик. Ҳозир бахтли яшаймиз. Бир қизим учта бўлди. Сизларга минг раҳмат.

Раъно,
Сирдарё вилояти».

КИРКИМДА ҚИЙИЛДИМ

«Ўзоқ қариндошимизнинг ўғли Тўлқин билан турмуш қуриб, 10 йил ахил-иноқ яшадик. Учта фарзандли бўлдик. Уй-жойимиз ўзимизга етар-ли эди. Улар оилада тўрт ўғил бўлиб, ака-укалар бир қўчада қўни-қўшни бўлиб яшарди. Бошимга туш-ган қўғруликка овсиним сабабчи бўлди. У ношудкор, ҳеч жойда иш-ламайдиган укасига синглимни ке-лин қилмоқчи бўлганди. Олий маъ-лумотли гўлдай жигаримни унга му-носиб кўрмадик. Шундан сўнг овси-ним бошимга не қунларни солди. Айтишга тилим бормайди. Оилам бузилиб кетди. Энам «Эй, Худо ўт, сув, туҳмат балосидан ўзинг асра» дегувчи эди. Айбисиз айбдор бўлиб қолдим. Ҳаёт давом этавераркан. Фарзандларим отаси билан қолди. Ёшим 40 да. Мени тушунадиган эркак топилар, деган умиддаман.

Гулбаҳор,
Самарқанд вилояти».

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита му-рожаат қилаётган фуқаролар ўзлари билан паспортлари нус-хаси ҳамда яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумот-нома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Муассислар: Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлғеъмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарил-майди, ёзма жавоб берилмайди.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти — 15:00
Босишга топширилди — 16:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел, ва факс) 233-28-20

Мухбирлар: 234-25-46

Котибият: 233-04-35

Реклама бўлими: 233-04-50

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент — 700000

Амир Темур кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй

Мўлжал: «Оло»

бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-

рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма

Г — 33. Формати 03 х.ҳ.ҳ. 4 табак. Адади — 10781

Навбатчи — Нигора РАХМОНОВА

Саҳифачи — Илхом ЖУМАНОВ

Мусахҳиллар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,

Камола АҲМЕДОВА

ISSN 2010-7609

2 3 4 5